

VÝROČNÁ SPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODÁRENÍ KULTÚRNEHO ZARIADENIA V ZRIAĐOVATEĽSKEJ PÔSOBNOSTI KOŠICKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA ZA ROK 2021

Identifikačná karta

Všeobecné informácie	
Názov:	SPIŠSKÉ DIVADLO
Sídlo - adresa:	Radničné námestie č. 4, 052 01 Spišská Nová Ves
Právna forma:	Príspevková organizácia
Štatutár:	Mgr. art. Radovan Michalov
Telefón:	053/4173270, 4173280
Fax:	
E-mail:	sekretariat@spisskedivadlo.sk
Web stránka:	www.spisskedivadlo.sk
Celkový počet zamestnancov k 31.12.	
fyzický stav	48,7
prepočítaný stav	47,3
z toho:	
odborní zamestnanci	28
ostatní zamestnanci	20
Počet spravovaných objektov	1

Obsah

1. Všeobecná charakteristika organizácie	3
2. Komplexné zhrnutie predchádzajúceho roka	4
2.1 Najvýznamnejšie úspechy a problémové oblasti	4
2.2 Základné ukazovatele odbornej činnosti a hospodárenia	6
2.3. Plnenie Koncepce rozvoja kultúry v Košickom samosprávnom kraji 2020-2025 (2030)	8
3. Vyhodnotenie plnenia úloh na úseku odbornej činnosti	10
3.1 Plnenie štandardov	10
3.2 Premiéry	12
3.3 Počet divákov na predstaveniach SD	20
3.4 Počet predstavení Spišského divadla v Spišskej Novej Vsi	20
3.5 Zájazdy umeleckého súboru SD	21
3.6 Reprízy jednotlivých titulov	21
3.7 Inovatívne formy propagácie	22
3.8 Iné aktivity divadla	23
3.9 Spolupráca so školami a školskými zariadeniami	23
4. Vyhodnotenie ekonomicko-hospodárskej činnosti	25
4.1 Rozpočtové hospodárenie	27
4.2 Správa majetku	31
4.3 Projektová úspešnosť	34
4.4 Detailnejší popis projektov	35
5. Personálna oblasť a rozvoj ľudských zdrojov	36
6. Marketing a propagácia	38
6.1 Mediálna odozva	39
7. Priority rozvoja organizácie na nasledujúci rok	41

1. Všeobecná charakteristika organizácie

Spišské divadlo do 31.12.2020 bolo rozpočtovou organizáciou Košického samosprávneho kraja (ďalej iba: KSK) a napojené svojimi príjmami a výdavkami v plnom rozsahu na rozpočet svojho zriaďovateľa. S účinnosťou od 01.01.2021 v zmysle dodatku číslo 1 Zriaďovacej listiny číslo 1787/2009-RU18/6379 zo dňa 27.02.2009, Spišské divadlo bude pokračovať vo svojej hlavnej činnosti ako príspevková organizácia KSK.

Spišské divadlo je profesionálnym a v roku 2021 bolo stále jedno súborovým divadlom; v druhej polovici roka 2021 sa rozbehli aktivity pre vznik druhého súboru v rámci SD – *Alternatívnej scény*. Tento nový súbor má za cieľ výrazným spôsobom obohatiť produkciu SD smerom k novým (alternatívnym) formám a žánrom divadla; takouto profiláciou SD sa výraznejším spôsobom dokáže etablovať aj v medzinárodnej konfrontácii a priniesť novú divadelnú poetiku do regiónu Spiša, ale aj v celoslovenských meradlách a na strane druhej – prezentovať svoju činnosť v širších kultúrnych a umeleckých kontextoch.

Významnou momentom v roku 2021 bola zmena na poste riaditeľa: dňa 1. 3. 2021 na tento post nastúpil Mgr. art. Radovan Michalov.

Spišské divadlo nadväzuje na pôsobenie prvého profesionálneho divadla v Spišskej Novej Vsi – Krajového divadla (1957-1963). Ako nový subjekt znovu vzniklo 01.01.1980 ako *Súbor pre deti a mládež Divadla Jonáša Záborského v Prešove, pobočná scéna Spišská Nová Ves*. V tomto období sa prioritne venovalo tvorbe pre detského a mládežníckeho diváka. Dňa 01.01.1992 sa od prešovského DJZ úplne osamostatnilo a prijalo názov *Spišské divadlo*. Postupne sa pretransformovalo na repertoárové divadlo mestského, resp. regionálneho typu. Štruktúra jeho produkcie je porovnateľná s ostatnými slovenskými divadlami pôsobiacimi v zriaďovateľskej pôsobnosti VUC. Okrem základnej orientácie na tvorbu pre večerného (dospelého) diváka, naďalej, v rámci možností, sa systematicky a systémovo venuje tvorbe pre deti a mládež ako aj zájazdovej činnosti. Je jedinou profesionálnou umeleckou inštitúciou, ktorá vyplňa priestor severovýchodného Slovenska divadelnou produkciou. Prirodzenú divácku spádovú oblasť ohraničuje na západe Liptovský Mikuláš s presahom do Ružomberka, na východe Margecany, na severe Spišská Stará Ves a na juhu Rožňava. Zájazdová oblasť je podstatne rozsiahlejšia a zahŕňa celé severné Slovensko - od Čadce po Humenné a na juhu od Moldavy nad Bodvou až po Rimavskú Sobotu. Je jedinou mobilnou profesionálnou umeleckou inštitúciou, ktorá prináša profesionálne divadelné umenie do oblastí, kam žiadne iné profesionálne telesá nezavítajú. Divadlo pravidelne hostuje v Divadle J. Palárika v Trnave, v Divadle J. G. Tajovského vo Zvolene, v Štátnom divadle v Košiciach, občasne v Divadle J. Záborského v Prešove a v Slovenskom komornom divadle v Martine. Spišské divadlo sa zúčastňuje úspešne aj na celoslovenských festivaloch ako sú *Dotyky a spojenia* v Martine, na *Zvolenských hrách zámockých, Petrovských dňoch divadelných* (Báčsky Petrovec, Srbsko), ako aj na domácom karentovanom festivale *Divadelný Spiš*. Už dlhšie obdobie realizuje aj zahraničné zájazdy do prostredia slovenských enkláv na tzv. Dolnej zemi – v Maďarsku, Rumunsku, Srbsku. S viacerými svojimi inscenáciami sa SD zúčastnilo aj medzinárodných divadelných festivalov a prehliadok v Českej republike, Albánsku, Srbsku atď. Rok 2021 bol pre tieto akcie neprajný v dôsledku pandemickej situácie COVID 19.

V roku 2021 činnosť Spišského divadla poznačila pandemická situácia Covid 19 a zákaz hromadných podujatí, ktorý znemožnil nielen výkon prác priamo v budove SD, ale zastavil aj zájazdovú činnosť. Táto situácia v nemalej miere nám nedovolila rozvíjať dobre zabehnuté zahraničné aktivity a spoluprácu v Rumunsku, Srbsku, Maďarsku a Českej republike.

Spišské divadlo má dve scény – hlavnú scénu: Veľkú divadelnú sieň s kapacitou 327 miest (plnohodnotných 259) a Štúdio Spišského divadla s kapacitou maximálne 60 miest . Ročne zvyklo odohrať cca 220 predstavení a už 11 rokov bolo organizátorom festivalu *Divadelný Spiš*, prehliadky komorných inscenácií slovenských profesionálnych divadiel

s medzinárodnou účasťou. V roku 2021 bol festival z dôvodu pandemickej situácie zrušený, ale určite je našou snahou v budúcich rokoch v tejto zabehnutej tradícii pokračovať.

K 31.12.2021 má Spišské divadlo pätnásťčlenný herecký súbor, z ktorého drvivá väčšina je tvorená z absolventov Fakulty dramatických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici, dvaja absolventi sú z Vysokej školy múzických umení v Bratislave, štyria členovia sú absolventi konzervatória a dvaja členovia sú reprofesionálovatí amatérski herci.

2. Komplexné zhrnutie predchádzajúceho roka

Rok 2021 pokračoval v Spišskom divadle obmedzeniami spôsobenými epidémiou Covid-19. V tejto zložitej pandemickej situácii sme boli nútení prispôbovať sa nariadeniam, ktoré boli prijímané narýchlo, s častými meniacimi sa obmedzeniami a spôsobovali problémy nielen pri plánovaní mesačných a týždenných plánov, ale aj pri realizácii všetkých aktivít divadla. Plánované a predané divadelné predstavenia v roku 2021 boli mnohokrát rušené. Prvé predstavenie fyzický odohrané bola premiéra 16.4.2021 György Spiró Búračka. Za celý rok 2021 divadlo bolo prístupné divákovi 3 mesiace a to s obmedzeným počtom divákov. Marketingová komunikácia sa musela zmeniť, oslovoval sa širší okruh verejnosti, prešlo sa z regionálnej reklamy na celoštátnu, informovali sa klienti o možnostiach sledovania online záznamov z predstavení, presviedčali sme klientov a pripomínali sa. Zároveň sme ich počúvali a reagovali na ich požiadavky prípravou plánov práce na ďalší mesiac. Umením komunikácie bolo nájsť kupujúcich a nadviazať s nimi kontakt. Osobný kontakt nebol možný a bolo potrebné podporiť predaj vstupeniek. Využívali sa nové nástroje a techniky marketingovej komunikácie na sociálnych sieťach. Na platené online záznamy vysielania inscenácií vo večerných hodinách sa oslovovala cieľová skupina zamestnancov firiem, s podporou sociálneho fondu v rámci celej SR. Oslovili sa firmy: Abonex s.r.o SNV, Miva s.r.o SNV, SEZ Krompachy a.s., Východoslovenské kameňolomy a.s. SNV, Hengstler KK, VÚB banka, Slovenská sporiteľňa, Raiffeisen bank, Tatra banka, Prima banka, OTP banka, ČSOB banka, Unicredit banka, Poštová banka, Whirlpool Slovakia s.r.o., Scametra s.r.o. Poprad, Gefco s.r.o. Bratislava, Embraco, LIDL, Kaufland, Tesco Stores, Minerálne vody, závod Baldovce. Musím konštatovať, že aj keď prísľub firiem bol celkom pozitívny, výsledok práce nebol žiaden, preto predaj vstupeniek sa riešil podporou stálych klientov. Na online večerné predstavenia oslovila ďalšia cieľová skupina a to automobilky a kúpele v rámci celej SR. Oslovení boli: LAND ROVER NITRA, KIA MOTORS, KÚPELE: BOJNICE A.S., ŠTÓS A.S., NOVÝ SMOKOVEC A.S., LÚČKY A.S., VYŠNÉ RUŽBACHY, SMRDÁKY, BRUSNO, TRENČIANSKE TEPLICE, LUČIVNÁ, ČERVENÝ KLÁŠTOR, BARDEJOVSKÉ KÚPELE, RAJECKÉ TEPLICE, PIEŠŤANY. O online záznamy divadelných predstavení v tejto cieľovej skupine nebol záujem.

2.1 Najvýznamnejšie úspechy a problémové oblasti

V roku 2021 bolo naštudovaných sedem inscenácií: 2 monodrámy a 5 tzv. večerných hier: ako monodrámy boli uvedené hry: Terézia Vansová – Michal Babiak: *Magdaléna* (réžia: Anna Šoltýsová, herecké obsadenie: Mikuláš Dzurík, premiéra: 26. 2. 2021) a Kristína Royová – Michal Babiak: *Žena Lótova* (réžia: Anna Šoltýsová, herecké obsadenie: Dávid Szöke, premiéra: 9. 3. 2021). Obe tieto inscenácie boli inscenované ako súčasť projektu Desiat monodram a jedna komorná hra slovenskej klasiky, s ktorou sa začalo v roku 2020 ako súčasť programu inscenovania hier s komorným obsadením – pre prípad menej náročného uvádzania takýchto hier a následnej možnosti ich hostovania aj v nedivadelných prostrediach;

v neposlednom rade sa prihliadalo aj na pedagogicko-didaktický rozmer, keďže všetci autori z tohto inscenačného cyklu patria do tzv. zlatého fontu slovenskej klasickej literatúry a sú súčasťou pedagogického procesu. Premiéry týchto inscenácií odznali v prísnom kontexte protipandemických opatrení v internom prostredí divadla a sú pripravené ako ponuka do repertoáru po uvoľnení opatrení, súvisiacich s výukou na školách.

Prvá tzv. večerná inscenácia, György Spiró: *Búračka* (réžia: Karol Redli, a. h.) mala premiéru 16. 4. 2021 ako streamované predstavenie. V našom divadle sme sa s touto možnosťou prezentácie stretli po prvýkrát práve pri tejto premiére; jej realizácia prebehla bezproblémovo a v prípade ďalších pandemických vln sa môžeme orientovať aj na produkcie tohto typu. Po umeleckej stránke inscenácia bola prínosom – ako ukážka spoločenskej satiry, ktorá pranieruje isté neduhy súčasného sveta – bez ohľadu na národné a kultúrne hranice.

Prvou inscenáciou, ktorá uzrela svetlo premiérového svetla za prítomnosti divákov bola hra súčasného chorvátskeho autora Mira Gavranu *Zmrzlina* (réžia: Michal Babiak, premiéra: 29. 5. 2021). Komorná lyrická komédia (s majstrovským herectvom Kataríny Turčanovej a Petry Dzurikovej) svojou životnou pravdou, podanou cez sériu humorných ale aj vážnych a melodramatických scén výrazne zarezovala u obecnstva a stále patrí k najvyhládavanejším diváckym titulom SD. Ďalšou inscenáciou, ktorá bola premiérovou uvedená na veľkej scéne SD bola klasická konverzačná a charakterová komédia Oscara Wildea *Je dôležité správne meno* (réžia: Ľubomír Vajdička, a. h., premiéra: 25. 6. 2021). Jemná irónia, zameraná na kritiku dvojtvárnosti a pokrivených spoločenských pomerov si našla odozvu aj u nášho publika. Pri tejto inscenácii sa nášmu divadlu podarilo dostať do inscenačného tímu autorov, ktorí v celoslovenskom divadelnom a umeleckom prostredí rezonujú ako najvýraznejšie osobnosti: okrem uvedeného režiséra zo Slovenského národného divadla, z prvej scény slovenského divadelníctva sa na vzniku inscenácie spolupodieľali scénický výtvarník Jozef Ciller, kostýmový výtvarník Peter Čanecký, ako aj hostia z martinského Komorného divadla: dramaturg Miroslav Dacho a hudobník Róbert Mankovecký.

Na záver minulej sezóny bola premiéra hry *Štúr*, ktorej autorom je snáď najvýznamnejší súčasný slovenský dramatik Karol Horák (réžia: Michal Babiak, premiéra: 2. júla 2021). V Štúdiu SD trojica skvelých mladých hercov (Filip Štrba, Pavol Gmuca a Kristína Kotarbová) vytvorili sugestívnu fresku nielen o živote ústrednej osobnosti novodobých slovenských dejín (Ľ.Štúrovi), ale aj o metafore, triumfov, pádoch a paradoxoch slovenských dejín. Premiéru tejto inscenácie navštívilo aj rad osobností z kultúrneho a spoločenského života – okrem iných: Doc. Vladislava Fekete (riaditeľka Divadelného ústavu z Bratislavy), Judita Kaššovicová (predsedníčka Klubu nezávislých spisovateľov Slovenska), Dr. Ivan Kamenec (z Historického ústavu SAV), univerzitní profesori z Bratislavy, Prešova, Košíc; o premiéru informovala aj STV vo svojom hlavnom spravodajskom vysielaní.

Na začiatku novej sezóny SD uviedlo v premiére inscenáciu hry Robina Hawdona *Gulľový blesk* v réžii popredného slovenského režiséra Svetozára Sprušanského, a. h. (premiéra: 19. 11. 2021). Sledujúc líniu, ktorá vychádza zo súčasného pandemického kontextu, kedy takmer všetci psychológovia unisono upozorňujú na deficit smiechu a uvoľnenej komunikácie, aj v SD sme uviedli hru, ktorá patrí do žánru tzv. bulvárnych komédií. Tento krok sa ukázal ako správny: inscenácia sa stretla s veľmi priaznivým ohlasom u divákov a je stále vyžadovaným titulom. V istom zhrnutí premiér, uvedených v roku 2021 by sa dalo konštatovať, že všetky premiéry naplnili poslanie divadla, ktoré mu vyplýva zo zakladajúcej listiny, ako aj zo širších kultúrnych a umeleckých požiadaviek; rovnako tak sa naplnili a úspešne realizovali výzvy, ktoré vyplynuli z dobových limitov: od obmedzení, ktoré boli určené opatreniami zo strany zdravotníkov až po požiadavky, po ktorých volali diváci. V Spišskom divadle sa realizovali premiéry hier, ktoré žánrovo a štýlovo sú reprezentačným obohatením a spestrením ponuky, ktorá dokáže uspokojiť veľmi široký okruh obecnstva.

Okrem týchto inscenačných úspechov, za veľmi významný úspech považujeme návštevu ministerky kultúry Natálie Milanovej v našom divadle. Pani ministerka absolvovala rokovania s riaditeľom divadla Mgr. art. Radovanom Michalovom, za prítomnosti viacerých predstaviteľov spoločenského, politického a kultúrneho života, na ktorom bola informovaná o situácii v divadle, jeho stave, víziách a problémoch; v reakcii pani ministerka prisľúbila byť nápomocná v situáciách, kde to bude možné, aby sa činnosť SD povzniesla na ešte vyššiu úroveň. V rámci svojho programu v SD sa na istý čas pani ministerka zúčastnila aj skúšky inscenácie *Štúr*, s ktorou bolo nadmieru spokojná, keďže k tejto problematike (témou a zaradením tohto titulu do dramaturgického plánu) má aj osobne blízko.

K úspechom SD je potrebné pripočítať aj výraznejšiu prítomnosť v médiách, čo sa v súčasnom kontexte ukazuje ako výrazný faktor nielen úspešnosti, ale etablovania sa v širšom spoločenskom a kultúrnom prostredí. (O konkrétnych výstupoch v médiách sa viacej píše v osobitnej časti tejto správy).

V neposlednom rade, skôr naopak, za významný úspech a prelomový okamih vývinu SD považujeme aj zriadenie nového, teda druhého súboru v divadle – Alternatívnej scény. (O jej poslaní, programe a zameraní sa viacej hovorí v úvodnej časti tejto správy - Všeobecnej charakteristike organizácie.) Sme presvedčení, že Alternatívna scéna má zásadný význam pre obohatenie ponuky kultúrnej prezentácie nielen tohto regiónu, ale aj slovenského umeleckého kontextu vôbec. Bohatými skúsenosťami v tejto sfére, nový riaditeľ SD Radovan Michalov je zárukou, že aktuálne divadelné procesy, ktoré sa dejú v celosvetovom meradle sa dostanú aj do rámcov SD a na strane druhej, že produkcia tohto typu, ktorá sa vytvorí v SD sa stretne s primeraným ohlasom aj v medzinárodnom prostredí.

Ako problémové oblasti v SD vnímame obmedzenia, súvisiace s protipandemickými opatreniami, ktoré ale, ako je známe, sú mimo dosah našich kompetencií a zostáva nám iba hľadať čo najprimeranejšie riešenia a aktivity, ktoré udržia divadlo v umeleckej kondícii, ale na strane druhej aj udržia záujem obecnstva o dianie v divadle a divadlo mu poskytne možnosť zostať v tvorivom umelecko-divadelnom dialógu aj v tejto variantnej podobe činnosti.

Ako výraznejšiu problémovú oblasť vnímame aj pretrvávajúci zlý technický stav budovy. Viacerými projektmi sa snažíme tieto – často havarijné – stavy riešiť parciálnymi zásahmi, no je evidentné, že SD potrebuje viacej prostriedkov, aby budova, v ktorej pôsobí a ktorá je vzácnym architektonickým dielom v širšom prostredí bola aj reprezentatívnym priestorom divadelnej činnosti. V tomto smere aj najbližšie aktivity budú zamerané na hľadanie riešení, ktoré by tento problém v dohľadnej dobe dokázali vyriešiť.

2.2 Základné ukazovatele odbornej činnosti a hospodárenia

Kvalita verejných služieb, orientácia na návštevníka	2020	2021	Zdroj, vysvetlivka
cieľ: zvyšovať kvalitu služieb			
Základné ukazovatele			
Kapacita (počet miest/sedadíel) stálych scén/div.priestorov (dom.scén) v prevádzke	274/50	274/50	KULT –1.Modul, r.7
Počet inscenácií v repertoári spolu	31	38	KULT –2.Modul, riadok 1
Počet premiér spolu	12	7	KULT – 2. Modul, riadok 3
Počet predstavení odohraných súbormi divadla spolu	50	45	KULT – 2. Modul, riadok 5
Počet návštevníkov na predstaveniach divadla	6485	4038	KULT – 3. Modul, riadok 6
z toho počet platiacich návštevníkov	6285	3236	KULT – 3. Modul, riadok 10
Finančná oblasť	2020	2021	

cieľ:	znižovať náklady a zvyšovať mieru samofinancovania		
Náklady spolu	902 097,43	984 251,15	
náklady na činnosť divadla spolu	68 903	984 251,15	KULT – 4. Modul, r. 19
mzdové náklady celkom (vrátane odvodov)	500 311,17	721 278,52	KULT – 4. Modul, r. 22+r.24+r.25
Prevádzkové náklady	332 883,26	262 972,63	KULT - 4. Modul, r. 27
Kapitálové výdavky	19 475,20	30 648	KULT - 4. Modul, r. 32
Bežné výdavky			
výdavky na prevádzku	837 532,65	959 295	k 31.12. , účtovné výkazy
výdavky na činnosť	68 903	84 651	K 31.12., účtovné výkazy
Prijmy spolu	50 859,83	956 653,95	KULT – 4. Modul, r.1,
Transfer od zriaďovateľa			
na bežné výdavky	855 460,30	956 653,95	k 31.12., účtovné výkazy
na kapitálové výdavky	19 475,20	30 648	k 31.12. , účtovné výkazy
spolu	874 935,50	914 422,35	KULT – 4.Modul, r. 4
Ďalšie príjmy			
z prenájmu	118,12	989,47	KULT – 4.Modul, r. 18
z vlastnej činnosti	23 752,71	18 731,94	KULT – 4.Modul, r. 15+16 +17, vstupné, vložné, poplatky,
dary a sponzorské	3 000	1 500	KULT – 4.Modul, r. 12
spolu	26 752,71	21 221,41	
Externé grantové a projektové zdroje			
kultúrne poukazy	13989	0	získaná suma
transfery z rozpočtu obcí, miest	921 363,30		KULT – 4.Modul, r. 5
domáce projekty: tuzemské granty spolu	10 000	17 000	KULT – 4.Modul, r. 8
zahraničné projekty: zahraničné granty spolu			KULT – 4.Modul, r. 10
počet podaných projektov	9	9	projekt: tuzemský aj zahraničný, FPU, MK SR, ÚV SR, zahraničné granty, granty zo súkromných nadácií, projekty (transfery) z obcí- mimo kultúrnych poukazov
počet schválených projektov	2	3	
výška získaných financií z externých grantov a projektov spolu	10 000	17 000	
Vnútročné procesy, inovácie, marketing	2020	2021	
cieľ:	cielená propagácia, zavádzanie inovácií		
počet aktivít realizovaných v spolupráci s inými KZ v KSK		3	14.6.2021 Miss Spiša 10.9.2021 Divadelná Raková Čadca 18.11.2021 Noc divadiel
počet nových partnerstiev	1	1	18.9.2021 Festival TEMPUS ART Rožňava
počet nových kľúčových aktivít	129		1. 29 video pozvánky 2. Divadelná čítareň 3. So Spišským divadlom do sveta rozprávok 4. Divadlo so sebou 5. Divadlo spája
počet kľúčových mediálnych výstupov	36	52	články v tlači, TV, rozhlas, sociálne médiá (odhad počtu kľúčových výstupov)
Strategický rozvoj	2020	2021	
cieľ:	systematický a dynamickejší vlastný rozvoj		

definovaná stratégia rozvoja vypracovaná profilová karta rozvoja	nie	nie	áno, nie
vlastný ukazovateľ rozvoja			definovať, iba ak bol nejaký špecificky stanovený
plnenie prioritných cieľov v roku 2021	Vid' text		popis

2.3. Plnenie Koncepcie rozvoja kultúry v Košickom samosprávnom kraji 2020-2025 (2030)

Spišské divadlo v súlade s Koncepciou rozvoja Košického samosprávneho kraja napĺňa indikátory prevažne v programoch Regionálna kultúrna identita a Kreatívny priemysel.

Program: Regionálna kultúrna identita

Zámer: posilnenie pozitívneho vzťahu obyvateľa k regiónu prostredníctvom kvalitnej ponuky kultúrnych služieb založených na regionálnych špecifikách. V tomto programe sme sa zamerali prevažne na študentskú obec a znevýhodnené skupiny obyvateľstva (sluchovo znevýhodnení obyvatelia), ako aj vytvorenie moderného a funkčného prostredia určeného pre ďalšiu tvorbu (TV štúdio). Projekt TV štúdia je v realizácii a plne využiteľné sa stane v nasledujúcej sezóne. Cieľová skupina: obyvatelia kraja so špecifickým dôrazom na mladšiu generáciu

Prijaté opatrenia a aktivity:

- 1.4. nadviazať intenzívnejšiu spoluprácu so strednými školami, ponúknuť inovatívne programy v oblasti neformálneho vzdelávania pre študentov o regionálnej kultúre
  - prezentácia projektu *Deväť monodram a jedna komorná hra slovenskej klasiky* venované predovšetkým študentskému publiku.
  - projekt *Divadlo 21* – predstavuje vznik TV štúdia a publikačného centra v divadle, ktoré bude slúžiť ako priestor pre realizáciu vlastných aktivít škôl, prehĺbenie kultúrnej participácie a rozšírenie podporných aktivít v divadle s využitím moderných technológií a nových kreatívnych riešení.
- 1.7. realizovať aktivity na intenzívnejšiu participáciu obyvateľstva
  - projekt *Divadlo spája* – integrácia znevýhodnených skupín obyvateľstva do kultúrneho prostredia, prioritne sluchovo znevýhodnených obyvateľov prostredníctvom tlmočenia inscenácie do posunkového jazyka a online streamovanie dostupné širokej verejnosti
  - divácka anketa – online dotazník spokojnosti so službami

- projekt „So Spišským divadlom do sveta rozprávok“ – ponuka rozprávok v čase pandémie pre deti zo sociálne slabších rodín, centier, detských domovov a škôlok

1.17. do foriem a spôsobov poskytovania kultúrnych služieb vnášať inovácie, moderné informačné technológie

- využívanie platformy pre streamovanie platených divadelných predstavení
- schválenie projektu TV štúdia, ktorého moderné technológie majú slúžiť na publikačné centrum a nahrávacie, audiovizuálne štúdio pre školy a regionálne spoločnosti

Program: Kreatívny priemysel

Plnenie indikátorov:

Zámer: generovať ekonomické benefity z kultúry. V prípravnej fáze vytvoriť základ pre tvorbu jedinečného sites specific projektu – inscenácie, ktorej výstupom je vytvorenie filmového pásu a začať vybudovanie TV štúdia s využitím moderných technológií (tvorba záznamov na tri kamery s využitím prestrihov a pod.)

Cieľová skupina: obyvatelia kraja, školy, podnikatelia, firmy

Prijaté opatrenia a aktivity:

3.2. realizovať konkrétne aktivity

- schválenie projektu Ahasver – sites specific projekt, ktorého výstupom je nielen tvorba inscenácie ale aj vytvorenie filmového pásu
- schválenie vytvorenia TV štúdia, ktorého výstupy budú môcť využívať aj nielen školy ale aj miestne firmy, či iné združenia

3. Vyhodnotenie plnenia úloh na úseku odbornej činnosti

Aktivita	Popis
Terézia Vansová/Michal Babiak Magdaléna - premiéra	Silný príbeh o hriechoch z minulosti, ktoré neprestávajú ťažiť celý život.
Kristína Royová/Michal Babiak Lótova žena - premiéra	Známy biblický príbeh plný ponaučení o Lótovej žene a jej treste.
György Spiró Búračka - premiéra	Hromadná búračka vtipným spôsobom odhaľuje charaktery jej účastníkov.
Miro Gavran Zmrzlina - premiéra	Gavranova láskavá komédia nadväzujúca na úspešné inscenácie Všetko o mužoch a Všetko o ženách.
Oscar Wilde Je dôležité správne meno	Ľahkovážna komédia pre vážnych ľudí.
Karol Horák Štúr	Meno Ľudovíta Štúra je všeobecne známe. Naozaj ho poznáme dostatočne?
Robin Hawdon Guľový blesk	Skaza Titanicu je v porovnaní s touto komédiou slnkom zaliata idylka!

3.1 Plnenie štandardov

Názov štandardu	Počet / Rok	Plnenie v roku 2021
Počet premiér	BD, DR – 3 DTS, SD – 5	SD – 7
Počet predstavení	BD – 274 ± 20 DR – 120 ± 10 DTS – 118 ± 10 SD 221 ± 20	SD - 45
Počet účastí na festivaloch, súťažiach, prehliadkach, vrátane internej prehliadky	1x SR 1x zahraničie	SD -1 x SR
Percento vyťaženia kapacity divadla/priemer za rok	65%	33%
Počet zájazdových predstavení, resp. predstavení mimo domácej scény (% z celkového počtu predstavení)	BD, SD – 5% DR, DTS – 30%	SD – 7%
Počet aktivít uskutočnených na základe zmluvy o spolupráci (okrem vlastných zájazdov)	2	3
Inovatívne formy propagácie	1	6

Komentár k štandardizácii :

Štandardizácia je pre Spišské divadlo nastavená dobre ak nezasiahne pandémia. Divadlo má naštudovať päť premiér ročne. Tento počet je minimálne potrebný a z nasledujúcich dôvodov. 1 premiéra je venovaná detskému divákovi. 2 titul(premiéra) sú venované pre stredoškolskú mládež a 2 tituly(premiéry) pre večerného dospelého diváka. Táto štruktúra je vyhovujúca vzhľadom na divácke zázemie a počet je potrebný aj kvôli umeleckému rastu členov súboru. Z toho sa potom aj jasne odvíja počet odohraných predstavení, ktorých by bo pri nižšom počte premiér logicky nižší. Štandard účasti na festivaloch je určený rozumne, keďže na Slovensku máme obmedzený počet karentovaných festivalov (Dotyky a spojenia – Martin, Zvolenské hry zámocké – Zvolen, Divadelný Spiš – SNV), ktoré reflektujú domácu tvorbu, nie je možné tento štandard kvantitatívne zvyšovať. V polohe zahraničných festivalov je situácia dosť obdobná (rečová bariéra). Pri počte zájazdových predstavení je štandard najdiskutabilnejší. Je prioritou hrať viac doma, alebo na zájazdoch? Aktivity na základe zmlúv o spolupráci sú pre organizácie zaujímavé z hľadiska zapojenia sa do niečoho, čo ani nemusí priamo, alebo jednoznačne súvisieť s hlavnou činnosťou. Inovatívne formy propagácie narážajú aj na nedostatok finančných prostriedkov.

Zhoršujúca sa pandemická situácia posunula skúšobné obdobie plánovanej inscenácie hry Búračka a Zmrzlina. Skúšobné obdobie inscenácie Búračka začalo 1.3.2021 a skúšobné obdobie inscenácie Zmrzlina sa presunula na máj 2021. 19.11.2021 bola premiéra hry Guľový blesk, druhá premiéra z dôvodu zatvorenia divadiel sa v roku 2021 nerealizovala.

V roku 2021 bolo spolu 7 premiér, z toho boli 2 monodrámy, 1 štúdiová hra a 4 večerné predstavenia. 1 premiéra bola v online priestore s priamym prenosom inscenácie, 2 premiéry bez účasti divákov a 4 premiéry s obmedzeným počtom divákov.

V repertoári SD bolo 38 inscenácií, pre mládež a dospelého diváka 32 inscenácií (16 inscenácií hrací priestor veľkej sály SD, 16 inscenácií hrací priestor štúdia SD) a 6 inscenácií pre deti. Z dôvodu veľkého počtu inscenácií v repertoári a obmedzenými opatreniami na uvádzanie hier divákovi, pristúpili sme k vyradeniu inscenácií. Z repertoáru v roku 2021 boli vyradené 8 inscenácie a 2 inscenácie odložené.

3.2 Premiéry

Terézia Vansová – Michal Babiak MAGDALÉNA

Premiéra: 26.02.2021

Autor projektu
Dramatizácia, hudba
Réžia, scéna a kostýmy
Lektorka dramaturgie

Emil Spišák
Michal Babiak
Anna Šoltýsová
Sofia Skokanová

Účinkuje

Mikuláš Dzurík

Dramatizácia rovnomennej poviedky Terézie Vansovej *Magdaléna* zobrazuje životný príbeh láskavej, svedomitej a precíznej cirkevníčky pani Anastázie vyrozprávaný z pohľadu troch osôb – kňaza, jej osobného sluhu a jej zosnulého manžela. Pani Asta, ako ju všetci volajú, v mladosti ovdovela a prišla aj o dospelého syna, preto teraz žije s vnučkou a s jej manželom. Jedného dňa však Asta pristihne vnučku v chúlостivom okamihu s tajnou pánskou návštevou a to jej pripomenie vlastný hriech z minulosti, ktorý ju ťaží celý život. Teraz sa však rozhodne o svojom hrozivom tajomstve prehovoriť, aby bolo výstrahou iným. Uľaví sa Asti po spovedi? Odpustí jej Boh hriech z mladosti?

Autor projektu
Dramatizácia, hudba
Réžia, scéna a kostýmy
Lektorka dramaturgie

Emil Spišák
Michal Babiak
Anna Šoltýsová
Sofia Skokanová

Účinkuje

Dávid Szöke

Kristína Royová písala romány, novely, poviedky, duchovné piesne a spisy rôzneho zamerania a druhu, taktiež prekladala. Vďaka podpore cirkvi, ktorá jej diela vydávala vo veľkých nákladoch a viacerých vydaniach, sa stala fakticky najprekladanejšou slovenskou autorkou – jej diela boli preložené do 36 jazykov. V poviedke *Lótova žena* spracovala Royová známy biblický príbeh o Lótovi a jeho žene, ktorá nevyužila šancu na záchranu, ktorú jej dal Boh, keď sa rozhodol potrestať obyvateľov Sodomy a zoslal na mesto pohromu. Pri úteku z mesta sa napriek zákazu otočila, a tak ju Boh premenil na soľný stĺp.

György Spiró Búračka

Premiéra: 16.04.2021

Preklad a réžia
Úprava
Dramaturgia
Scéna a kostýmy
Hudba
Asistent réžie

Karol Rékli
Karol Rékli, Magdaléna Žiaková
Magdaléna Žiaková
Mária Bačová
Martin Christov
Mária Brozmanová

Účinkujú:

MUŽ
ŽENA
BEZDOMOVEC / TURISTA 3
KRAŤAS / TURISTA 1
PODNIKATEĽ
NÁČELNÍK / TURISTA 2
SPRIEVODKYŇA / OBHAJKYŇA
MAMIČKA 1 / MANŽELKA / POLICAJTKA
MAMIČKA 2 / URODZENÁ
KAMIONISTA / ROBOTNÍK2 / HOLOHLAVÝ 1
ROBOTNÍK1 / HOLOHLAVÝ 2/ HLAS 1,2
STARENA

Mikuláš Macala
Denisa Macalová Ďuratná
Filip Štrba
Peter Gedeon
Marek Lupták
Jozef Novysedlák
Mária Brozmanová
Veronika Kleščová
Kristína Kotarbová
Mikuláš Dzurík
Pavol Gmuca
Anna Kačírová, a.h.

György Spiró, jeden z najvýznamnejších súčasných maďarských dramatikov a spisovateľov, bol niekoľkokrát ocenený za najlepšiu maďarskú drámu roka. Na Slovensku už autor nie je úplne neznámy, viaceré divadlá uviedli jeho hry ako Kvarteto, Sladký domov alebo Kuracia hlava, takisto v preklade vyšla próza Jarná výstava. Tragikomédiu **Búračka** (Koccanás) v preklade režiséra Karola Rédliho uvedie Spišské divadlo v slovenskej premiére. Hra získala ocenenie Najlepšia nová maďarská dráma roku 2004. V situácii hromadnej autonehody je skupina ľudí nútená na chvíľu sa zastaviť. Všetci sú v živote hnaní k čo najvyššej produktivite, čo sa nevytráca ani v takejto situácii a spôsobuje to sériu vtipných mikrotransakcií. Pestrá mozaika účastníkov autonehody vytvára obraz o súčasnej spoločnosti založenej na neustálom raste a produktivite. Autorovi námet napadol, keď sám jednu autonehodu zažil: „... odrazu som si všimol, že túto bezútešnú, sivú, škaredú, depresívnu križovatku stvoril Boh ako scénu pre súdobú komédiu: videl som pred sebou sériu ťuknutí, účastníci tam musia dlho vyčkávať a všeličo sa medzi nimi udeje. Cítil som, že z toho môže byť komédia s mnohými súčasnými charaktermi, vlastne, bez hlavných postáv, veď dnes je už po celom svete spoločnosť nútená pohybovať sa autami.“

Preklad a réžia
Dramaturgia
Scéna a kostýmy
Hudba
Choreografia
Asistent réžie

Michal Babiak
Daniel Mališ
Peter Palik
Martin Husovský
Viliam Mikula
Katarína Turčanová

Účinkujú

MATKA
DCÉRA

Katarína Turčanová
Petra Dzuriková

Miro Gavran sa opäť vracia na javisko Spišského divadla. Po úspešných hrách *Všetko o mužoch* a *Všetko o ženách* prichádza *Zmrzlina* (*Sladoled*). Hrejivá komédia, ktorá doteraz nebola uvedená na Slovensku, sleduje celoživotný príbeh dvoch žien – matky a dcéry. Stretávame sa s nimi v jednom priestore, v istej záhrebskej cukrárni, kde sa v priebehu desaťročí odvíjajú ich životné príbehy. Od prvých nespелých krôčikov dcéry do škôlky až po jej odchod do dôchodku. Gavran, spôsobom sebe vlastným, ukazuje, že isté vzorce správania sa neustále opakujú a človek sa nedokáže poučiť na chybách iných, ale len na svojich vlastných. *Zmrzlina* nie je o moralizovaní, *Zmrzlina* je príbeh, vďaka ktorému si môžeme uvedomiť, že za dekády sa veľa vecí zmení – muži prichádzajú, odchádzajú, prácu nájdeme, stratíme a opäť nájdeme, sťahujeme sa z bytu do bytu – ale predsa len je niečo, čo je večne nemenné, puto, od ktorého je máločo silnejšie. Priateľstvo a láska matky a dcéry.

Preklad, úprava a réžia

Dramaturgia

Scéna

Kostýmy

Hudba

Asistentka réžie

Ľubomír Vajdička

Miro Dacho

Jozef Ciller

Peter Čanecký

Róbert Mankovecký

Mária Brozmanová

Účinkujú

JOHN WORTHING, J.P.,

ALGERNON MONCRIEF

Rev. CANON CHASUBLE, D.D.

MERRIMAN

LANE, Algernonov sluha

Lady BRACKNELL

The Hon. GWENDOLEN FAIRFAX

CECILY CARDEW

SLEČNA PRISMOVÁ

Marek Lupták

Peter Gedeon

Mikuláš Macala

Jozef Novysedlák

Dávid Szöke

Mária Brozmanová

Veronika Kleščová

Mária Čičvarová

Katarína Turčanová

Brilantná britská komédia z pera jedného z najhrávanejších autorov tohto žánru. Oscar Wilde nešetrí divácke zmysly ani intelekt. Jeho hry sa vyznačujú dokonalou zápletkou, situačnými paradoxmi, slovnými kalambúrm, bonmotmi či spoločensko-politickými komentármi a narážkami. Dvaja muži vedú dvojaký život, vystupujú pod dvomi identitami, ale keď sa obaja zamilujú zistia, že musia vyjsť s pravdou von. Ukáže sa, že to nie je také jednoduché. A ak sa k tomu pridá lúboštné napätie medzi kňazom a domácou vychovávateľkou, o zábavu je postarané. Záverečné rozuzlenie je pre všetkých nečakané a pritom stačí tak málo – mať správne meno. To je dôležité!

Réžia

Dramaturgia

Scéna a kostýmy

Hudba

Choreografia

Výtvarná spolupráca

Odborná spolupráca (šerm)

Lektorka dramaturgie

Asistent réžie

Michal Babiak

Daniel Mališ

Jaroslav Valek

Martin Husovský

Viliam Mikula

Martina Ondovová

Jozef Novyseslák

Sofia Skokanová

Filip Štrba

Účinkujú

HEREC

ŠEPKÁR

ONA

Filip Štrba

Pavol Gmuca

Kristína Kotarbová

Hoci meno Ľudovíta Štúra pozná na Slovensku každý, okolo jeho osoby dodnes visia mnohé otázky. Spišské divadlo pripravilo inscenáciu hry známeho slovenského spisovateľa, dramatika, literárneho a divadelného vedca Karola Horáka v réžii Michala Babiaka. Štúdiový titul Štúr ponúka netradičný pohľad na jednu z najvýznamnejších osobností našich dejín a nastolí otázky o tom, do akej miery naozaj poznáme nášho národného buditeľa. Divák je svedkom divadla v divadle – herec stvárňujúci Štúra a šepkár sa stretli na skúške, aby si pred premiérou zopakovali texty. Realita sa prelína s obrazmi z inscenácie, herec je hercom i Štúrom zároveň. Lenže čo je zinscenované a čo skutočné? Čo je minulosť a čo prítomnosť? No predovšetkým, aký bol Štúr naozaj, aký bol v súkromí, aký na katedre, na sneme, v kaviarni i na plese, aký bol jeho životný i národný program, aký bol jeho vzťah k ženám a spolupracovníkom a ako možno chápať jeho slová a skutky?

Robin Hawdon Guľový blesk

Premiéra: 19.11.2021

Úprava a réžia, výber hudby
Preklad
Dramaturgia
Scéna a kostýmy
Asistent réžie

Svetozár Sprušanský
Alexandra Ruppeldtová
Daniel Mališ
Diana Strauszová
Jozef Novysedlák

Účinkujú

PIERRE Larouche, hoteliér
LOUIS Larouche, jeho syn
GASTON, starý recepcný
JOHN Dudley, filmová hviezda
RACHEL Dudleyová, jeho manželka, diva
LISA Lamontová, hollywoodská hviezdička
BORIS Brakowski, ruský oligarcha
ALEX Sawfoot, novinár

Mikuláš Macala
Peter Gedeon
Jozef Novysedlák
Mikuláš Dzurík/ Pavol Gmuca
Denisa Macalová Ďuratná
Veronika Kleščová
Dávid Szöke
Filip Štrba

Staromódny hotelík stojaci niekde na okraji Londýna, zariadený v tradičnom provensálskom štýle. Dokáže staromódny a pritom zábavný majiteľ hotela Pierre zabrániť stretnutiu manželov a ich nových milencov a tým odvrátiť blížiacu sa katastrofu? *Guľový blesk*? Dvere v hoteli sa ani na sekundu nezatvoria. Hostia sú zamknutí na izbách alebo zabarikádovaní na toaletách. Hroziace odhalenie hasí nemotorný personál hotela. Preto sa takmer polovica osadenstva hotela neustále prezlieka. Ale čo už! Robin Hawdon je uznávaný britský autor úspešných a divákmi žiadaných komédií. Vie, ako rozvrhnúť úvodnú zápletku strhujúcej frašky. Vie bravúrne zvyšovať tempo novými a novými premenami. Vie vršiť prekvapivé situácie. Je majstrom akcelerácie, slovných bonmotov a záverečnej pointy. V päťdesiatich krajinách sveta doprial hrou *Guľový blesk* (*Volcanic Eruptions*) vynikajúci divadelný zážitok a tvorcovia slovenskej premiéry veria, že v Spišskej Novej Vsi to nebude iné.

3.3 Počet divákov na predstaveniach SD

Rok	Počet platiacich divákov na predstaveniach SD					
	Na domácej scéne	Hostovanie v SR	Hostovanie v zahraničí	Odohraných hosťujúcimi súbormi	V online priestore	celkom
2019	29 095	9 716	962	1 415		40 738
2020	6 231	254	0	0	2 373	8 858
2021	2 800	500	0	0	738	4 038

Za rok 2021 bolo predaných 4 038 vstupeniek. Z toho fyzický prítomných divákov na predstaveniach v divadle bolo 3 300 divákov a v online priestore 738 divákov. Priemerný počet divákov na jedno fyzicky odohrané predstavenie bolo 73 divákov, v online priestore 27 divákov. Môžeme konštatovať, že pokles divákov na fyzicky odohraných predstaveniach bol z dôvodu určovania počtu divákov v zmysle platného kultúrneho semaforu. Zároveň v roku 2021 bol evidovaný menší záujem divákov o online predstavenia ako v roku 2020.

Predstavenia pre deti fyzicky navštívilo 686 divákov a v online priestore bolo predaných 287 vstupeniek. Návštevnosť titulov divadelných predstavení pre deti tvorila 50 % z celoročnej návštevnosti divákov v období pred pandémiou. Stratu detského diváka v roku 2021 evidujeme ako najväčšiu. Repertoár pre večerného diváka fyzicky navštívilo 2066, divákov v online priestore predaných 402 vstupeniek, štúdiové hry fyzicky navštívilo 48 divákov a v online priestore predaných 49 vstupeniek. Môžeme konštatovať, že strata divákov oproti obdobiu pred pandémiou je 90 % divákov.

3.4 Počet predstavení Spišského divadla v Spišskej Novej Vsi

Rok	Počet predstavení						
	Veľká sála SD Spolu/online	Štúdio SD Spolu/online	Hostovanie v SR	Hostovanie v zahraničí	Host. súbory	V online priestore	Celkom
2019	146	28	47	6	10		237
2020	45/17	16/12	1	0	0	29	79
2021	63/24	7/3	3	0	0	27	72

Za rok 2021 sa odohralo 72 divadelných predstavení, z toho fyzicky bolo odohraných 45 divadelných predstavení a v online priestore 27 predstavení. Pre dospelého diváka bolo odohraných 51 inscenácií, z toho v online priestore 19 inscenácií. 3 divadelné predstavenia v online priestore tvorili štúdiové hry. Pre deti a mládež bolo odohraných 21 divadelných predstavení, z toho v online priestore boli odvysielané 8 divadelné predstavenia.

Za rok 2021 bola strata počtu divadelných predstavení oproti obdobiu pred pandémiou o 165 divadelných predstavení menej, strata aj z online vysielaní bola o 60% nižšia ako pred pandémiou.

V roku 2021 bolo odohraných 62,5 % predstavení fyzicky a 37,5 % bolo odohraných v online priestore, čo je v porovnaní s rokom predchádzajúcim o 0,5 menej fyzicky odohrané predstavenia a o 0,5 % viacej v online priestore. Pre dospelého diváka bolo odohraných 70,8 % divadelných predstavení (z toho večerné tituly 86,3 % a štúdiové hry 13,7 %), pre deti a mládež 29,2 % divadelných predstavení. V online priestore bolo pre dospelého diváka 70,4 % divadelných predstavení a 29,6 % predstavení pre deti. Môžeme konštatovať, že z dôvodu pandémie bol výrazný pokles divadelných predstavení nielen u večerného diváka, ale hlavne

u detského diváka, pretože nebolo možné organizovať divadelné predstavenia pre deti počas celého roku a záujem škôl o online predstavenia nebol.

3.5 Zájazdy umeleckého súboru SD

V roku 2021 z dôvodu epidémie na zájazdoch sa odohrali 3 divadelné predstavenie a to:

1. Divadelná Rakova Čadca „Rysavá jalovica“
2. Festival TEMPUS ART2021 v divadle Actores Rožňava „Janko Hraško“
3. Divadlo JGT vo Zvolene „Janko Hraško“

3.6 Reprízy jednotlivých titulov

Titul	Počet repríz jednotlivých titulov k 1.1.2021	Reprízy v roku 2021 fyzický odohr.	Reprízy v roku 2021 online	Reprízy v roku 2021 spolu	Celkový počet repríz k 31.12.21
Titul pre deti a mládež					
Snehulienka a sedem trpaslíkov	158	0	1	1	159
Tri prasiatka a vlk	81	0	0	0	81
Kráska a Netvor	57	2	1	3	60
Palculienka	77	2	1	3	80
Perinbaba	50	4	0	4	54
Janko Hraško	2	5	5	10	12
Titul pre dospelého diváka					
Až tri v tańcu....	21	0	0	0	21
Rysavá jalovica	89	3	8	11	100
Krásne je v Tatrách	11	2	0	2	13
Lekárom proti svojej vôli	25	0	3	3	28
Manželské hry	17	0	0	0	17
Charleyho teta	42	0	0	0	42
Škriepky na korze	37	0	2	2	39
Dámsky krajčír	25	0	0	0	25
Plynová lampa	9	0	0	0	9
Marína Havranová	9	0	0	0	9
Oneskorená návšteva	2	0	0	0	2
Zdrhni pred svojou ženou	1	4	0	4	5
Búračka	0	1	2	3	3
Zmrzlina	0	10	1	11	11
Guľový blesk	0	3	0	3	3
Je dôležité správne meno	0	5	0	5	5
Štúdiové hry					
Storočie podľa Márie	25	0	0	0	25
Ujo Váňa a tí druhí	20	0	0	0	20
Sneh na limbou	11	0	0	0	11
Boj	3	0	0	0	3
V osídlách	1	0	0	0	1
Tanec smrti	2	0	0	0	2

Mamka Pôstková	7	0	1	1	8
Neprebudený	3	0	0	0	3
Magda Marošová	2	0	0	0	2
Pani Rafiková	2	0	0	0	2
Horký chlieb	2	0	0	0	2
Žart	3	0	0	0	3
Keď sa schladí	1	0	0	0	1
Štúr	0	2	2	4	4
Lótovej žena	0	1	0	1	1
Magdaléna	0	1	0	1	1
Spolu		45	27	72	

Z uvedeného prehľadu vyplýva, že repertoár SD bol pestrý, zaujímavý pre diváka, avšak pandémie nedovolila ho predstaviť divákovi podľa nášho zámeru.

3.7 Inovatívne formy propagácie

Z dôvodu zákazu organizovania kultúrnych podujatí, hľadali sa možnosti, ako byť naďalej v kontakte s divákmi.

Zakúpením novej techniky v roku 2021 sa urobili záznamy divadelných predstavení do online priestoru snímané 3 kamerami a to divadelné predstavenia: Palculienka, Rysavá jalovica, Zmrzlina, Kráska a Netvor, Štúr, Búračka.

V mesiaci marec sa pripravil projekt So Spišskom divadlom do sveta rozprávok. Uvedomovali sme si, v akej náročnej situácii sa mnohí nachádzame, preto sa rozhodlo potešiť našich najmladších divákov, predovšetkým deti pracovníkov v prvej línii, či deti zo znevýhodnených rodín, ktoré potrebovali rozptýlenie. Pripravil sa online záznam vysielania divadelného predstavenia Janko Hraško 10.3.2021 o 10,00 hod. a k MDD 1.6.2021 o 10,00 hod. oslovené boli detské nemocnice, marginalizované MŠ, krízové centrá pre matky s deťmi, centrá núdzového bývania, detské domovy v Košickom kraji, v Prešovskom kraji a v Nitrianskom kraji. Zistilo sa, že detské nemocnice a mnohé zariadenie nemali technické možnosti, aby sledovali naše predstavenia, mnohé školské zariadenia boli v karanténe. Do projektu sa zapojilo 24 zariadení a deťom sa darovalo 119 vstupeniek zadarmo. V rámci tejto spolupráce nám deti poslali reakcie na rozprávku. Zaslali nám cca 300 kresieb a fotiek zo sledovania záznamu. Výber z fotiek a kresieb boli zverejnené na sociálnych sieťach divadla.

Pripravili sa 29 videa pozvánok, ktoré mali 16982 zhládnutí na Facebooku a Instagrame.

V mesiaci apríl-máj-jún sa realizoval projekt Divadelná čítareň, ktorý bol vysielaný na YouTube kanáli, projekt mal 3048 zhládnutí.

18.11.2021 v rámci Noci divadiel bola uvedená predpremiéra divadelnej hry Guľový blesk, po predstavení sa uskutočnila beseda s tvorbou tímom inscenácie.

Pripravil sa projekt „Divadlo so sebou“, ktorý zahŕňal online vysielanie inscenácií Spišského divadla v dvoch častiach a to platené vysielanie online záznamov z divadelných predstavení, vysielané jedenkrát za dva týždne a bonusové vysielanie prostredníctvom sociálnych sietí, vysielané jedenkrát za dva týždne. Na realizáciu online vysielania boli graficky spracované materiály na propagáciu, pripravili sa audiovizuálne nahrávky, ktoré sa postupne zverejňovali na sociálnych sieťach.

Spišské divadlo realizovalo projekt Divadlo spája, ktorého cieľom bolo divadelné predstavenie Rysavá jalovica pretlmočiť do posunkového jazyka. Z dôvodu pandemických

opatrení, divadelné predstavenie Rysavá jalovica sa realizovala v online priestore od 26.12.2021 do 31.12.2021.

3.8 Iné aktivity divadla

XII. ročník festivalu Divadelný Spiš 2021 bol z dôvodu epidémie zrušený. 14.6.2021 Agentúra Štýl organizovala v priestoroch Spišského divadla Miss Spiša, kde spoluorganizátor tejto akcie bolo Spišské divadlo.

V mesiaci máj-jún sa pripravila divácka anketa, aby sa zistil názor divákov na Spišské divadlo, ich priania, predstavy a očakávania. Zároveň sme chceli získať lepšiu predstavu, ako by sme mali zlepšiť a zefektívniť našu prácu. Dostali sme 110 odpovedí na divácku anketu so 17 otázkami. Diváci preferovali v odpovediach komédie 86,2%, výpravné obsadenie hercov 57,8%, menej náročné tituly 61,8%, slovenskú klasiku 55,5% a pri výbere predstavenia je pre diváka dôležitý žáner divadelného predstavenia 60%. Divákovi vyhovuje návšteva divadla v ktoromkoľvek dni v týždni 43,6%, najviac hlasov získal piatok 27,3%, nedeľa 9,1% a sobota 9,1%. Diváci z regiónu Spiš, ktorí sa zúčastnili ankety, odpovedali, že divadlo navštevujú dvakrát až trikrát za rok 38,3%, vstupenky si zakupujú pár dní pred predstavením 42,6% a najradšej cez internet 50,5%. O programe a iných aktivitách Spišského divadla sa diváci dozvedajú z webovej stránky 63,6% a preferujú mailovú komunikáciu 56%. K hosťujúcim divadlám bola požiadavka na činohru 57,4%, diváci by radi videli všetky divadlá zo SR a záujem je aj o české divadelné súbory. Z nových projektov najväčší záujem diváci prejavili o letné večerné predstavenia 71,3%. Na otázku, čo by chceli diváci zmeniť v Spišskom divadle, odpovedalo zo 65 respondentov – 10 odpovedí: som spokojný/á, 8 odpovedí: nič by som nemenil/a v siedmich odpovediach sa dožadovali rekonštrukcie divadla. Pripravilo sa 29 videí pozvánok, ktoré mali 16982 vzhliadnutí na Facebooku a Instagrame. Divákovi sa pripomenul zaujímavý projekt Mira Košického, v ktorom okrem hercov SD, účinkovali aj bohoslavci zo Spišského Podhradia. Tiež sa pripomenula premiéra rozprávky Snehulienka a sedem trpaslíkov z roku 2010, ktorá mala 158 repríz. Urobili sa príspevky na Facebooku, aby sme získali spätnú väzbu, aké boli najobľúbenejšie inscenácie SD a čo by z repertoáru SD chceli diváci vidieť.

Nezabúdalo sa na našich najvdáčnejších divákov a vo februári sa vyhlásila súťaž o vstupenky na rozprávku Janko Hraško. Grafický spracovaná omaľovanka Janka Hraška bola zasielaná deťmi výhercom súťaže.

Pripomínali sme sa na sociálnych sieťach predstavovaním nových hercov SD, najdlhšie pôsobiaca herečka v SD, predstavil sa nový dramaturg SD a v marci aj nový riaditeľ SD.

Stránku www.spisskedivadlo.sk za rok 2021 sledovalo 19 240 návštevníkov. Facebook stránku divadla sledovalo 2 418 ľudí a Instagram sledovalo 653 ľudí.

3.9 Spolupráca so školami a školskými zariadeniami

Spoluprácu medzi spišským divadlom a školami, či školskými zariadeniami v roku 2021 môžeme hodnotiť ako štandardnú. Záujem škôl o divadelné predstavenia bol veľký, ale obmedzenia nedovolili žiakom návštevu divadla. Zahájil sa prieskum trhu záujmu o online záznamy divadelných predstavení a pripravil plán realizácie online vysielania záznamov divadelných predstavení. Z prieskumu trhu bolo zistené, že záujem škôl o online predstavenia je nízky. Mnohé školy neprejavovali záujem o online záznamy, učitelia boli zástancami názoru, že deti potrebujú aktivity, ktorými ich dostanú od počítačov a nie k počítačom. Zároveň nastala skutočnosť, že škola s 200 deťmi, ktorá fyzicky navštívi divadlo, zakúpi 200 vstupeniek, pri online zázname škola zakúpi maximálne 10 vstupeniek. Preto práca so školami bola veľmi náročná, bolo potrebné osloviť oveľa viac škôl, aby sa pokryli náklady divadla na online záznam. Oslovili sa materské školy, základné školy a stredné školy v spádovej oblasti okresu

Spišská Nová Ves, okresu Levoča, okresu Kežmarok a okresu Poprad. Zo všetkých oslovených škôl sa v januári predali 2 predstavenia, Jánko Hraško a Mamka Pôstková. Postupne sa zatvárali všetky školské zariadenia, klesal záujem o online organizované divadelné predstavenia a prezentovanie divadla smerom k divákovi sa vo februári riešil novými aktivitami. Pripravil sa projekt „Divadlo so sebou“, ktorý zahŕňal online vysielanie inscenácií Spišského divadla v dvoch častiach a to platené vysielanie online záznamov z divadelných predstavení, vysielané jedenkrát za dva týždne a bonusové vysielanie prostredníctvom sociálnych sietí, vysielané jedenkrát za dva týždne. Na realizáciu online vysielania boli graficky spracované materiály na propagáciu, pripravili sa audiovizuálne nahrávky, ktoré sa postupne zverejňovali na sociálnych sieťach. Pripravili sa 3 videá čítania rozprávok, po zverejnení na YouTube kanáli mali 3048 vzhliadnutí.

Novú divadelnú sezónu sme začínali bez škôl, pretože prijaté epidemiologické opatrenia nám nedovolili organizovať divadelné predstavenia pre školy. V online priestore vysielané záznamy z divadelných predstavení školy prejavovali malý záujem. Oslovovali sme školy na celom Slovensku. Získali sme nových divákov napr. školy z Bratislavy, Liptova, Prešova.....

Prikladám spätnú väzbu študentky Gymnázia z Bratislavy, ktorá nám 14.12.2021 napísala:

Dobrý deň Vám želim, ľudkovia v Spišskom divadle.

Dnes som sa virtuálne ocitla vo Vašich priestoroch a to, čo som prežila s Vami, ma núti, aby som sa Vám prihovorila.

"Za všetko, čo je vo mne dobré, vďačím knihe". Tento výrok sa pripisuje Maximovi Gorkému.

Za všetko, čo je dobré vo mne, vďačím mamke, môjmu učiteľovi Karolovi Horákovi, aj knihe.

Za všetko, čo je v Slovákoch dobré, vďačíme Ľudovítovi Štúrovi? Vážime si jeho slová? ("Preto nech neprejde jediný deň bez toho, aby ste vy, Slovania a synovia týchto kmeňov nevykonali jediný dobrý skutok pre svoj kmeň, obraňujte jeho právo, vzdelávajte ho a nestaňte sa nikdy služobníkmi jeho cudzích vládov.") A poznáme vôbec to, čo hovoril, ako žil, čomu sa obetoval, k čomu nabádal?

Veľmi som sa potešila, že sa konečne objavili hry o veľkom mužovi nielen slovenských ale aj slovanských dejín. Prorokovi Štúrovi vdýchol opäť život Karol Horák. A zároveň aj celý realizačný tím Spišského divadla, ktorý uviedol inscenáciu Štúr. V týchto neľahkých časoch, aké žijeme, som celkom inak vnímala paralelu dvoch rozdielnych svetov, kedy žil Štúr so svojimi súputníkmi, a kedy žijeme my. Napriek tomu, že streamované predstavenie ma ochudobnilo o bezprostredný kontakt s divadelným prostredím, bol to pre mňa veľký zážitok. Videla som aj hru K. Horáka Prorok Štúr a jeho tiene v SND a opäť tvrdím, že som oveľa viac pochopila snahy štúrovcov, prenikla do doby, v ktorej boli nositeľmi svetla, ale viac som vnímala tiež ich osobný život. Obdivujem prácu Vás, tvorcov predstavenia, menovite režiséra Michala Babiaka, hercov Filipa Štrbu, Pavla Gmuca, Kristíny Kotarbovej za presvedčivo stvárnenú plejádu postáv. S obdivom som sledovala funkčnosť scény, využitie kostýmov a rekvizít, pôsobivú a nevťeravú hudbu. Je toho veľa, čo stojí za zmienku a moju divácku pochvalu.

Som vďačná, že v čase najrôznejších obmedzení som videla kultivované predstavenie (napríklad aj bez vulgarizmov a lascivnosti), ktoré dáva podnety k zamysleniu. Dávam za pravdu Ľudovítovi Štúrovi, že treba „Veľa tvoriť, málo troviť a učiť sa!“ Dnes ešte viac...

S pozdravom

a želaním, aby ste opäť mohli hrať naživo pred plným hľadiskom

Jela Timková

4. Vyhodnotenie ekonomicko-hospodárskej činnosti

Spišské divadlo je príspevkovou organizáciou KSK, zriadenou v zmysle dodatku k zriaďovacej listine č. 6456/2020/OKaCR/42519 zo dňa 11.12.2020 a je napojená na rozpočet KSK príspevkom. V súlade s uznesením č. 480/2020 Zastupiteľstva KSK zo dňa 15.12.2020 nám bol pridelený rozpis rozpočtu ukazovateľov na rok 2021 nasledovne:

Program	funkčná klasifikácia	ekonomická klasifikácia	zdroj	suma
	0820	300 – príspevok KSK	41-001	923946
	0820	200 – vlastné príjmy	72g	110000
0040100	0820	600 – bežné výdavky	41-001	857808
0040100	0820	600 – bežné výdavky	72g	110000
0040200	0820	600 – bežné výdavky	41-001	66138
0040100	0820	*610 – mzdy, platy a OOV	41-001	525416
SPOLU				1033946 €

*čiasťka vyčlenená na mzdy na položke 610

V rozpočte bežných výdavkov boli zahrnuté i výdavky na **opravu a údržbu** vo výške 83000 €.

*Ukazovateľ rozpočtu v položkách ekonomickej klasifikácie 610 bol schválený zriaďovateľom na **525416€** so zaradením podľa platovej inventúry, ale so zohľadnením skutočného stavu zamestnancov k 31.12.2020, t.z. 44 a maximálnou výškou osobného príplatku 6%. V mesiaci december sme prijali do pracovného pomeru 4 hercov na neobsadené pozície v zmysle organizačnej štruktúry na základe súhlasu zriaďovateľa podľa príkazu č. 12 a súčasne sme požiadali zriaďovateľa o finančné prostriedky na ich mzdy, ktoré neboli v pôvodnom rozpočte zohľadnené. Rozpočtovým opatrením B1 nám boli tieto finančné prostriedky schválené na položku 610 - mzdy vo výške 50664 € a na položku 620 – odvody v sume 17700 €.

Rozpočtované zdroje zriaďovateľa na kóde 41 na 11 mesiacov roka predstavovali na rok 2021 sumu 528213 €. Vyčerpaných bolo na položke 610 - mzdy 489702,91 €, t.z., že zriaďovateľovi bol vrátený príspevok na mzdy **v zostávajúcej čiastke 38510,09 €**. Mzdové prostriedky za december boli rozpočtované z vlastných zdrojov na kóde 72g v sume 47867 €. Spišské divadlo ako príspevková organizácia neprevádza finančné zdroje do depozitu, t. z., že v januári by mala vyplatiť mzdy z ušetrených vlastných zdrojov. Keďže vlastné príjmy boli splnené len minimálne z dôvodu covidových opatrení, nebolo možné v mesiaci január vyplatiť mzdy len z vlastných zdrojov (zostatok vlastných prostriedkov k 31.12.2022 bol v sume 6214,09 €). Decembrové mzdy, vyplácané v mesiaci január boli už vyplácané z nového rozpočtu roku 2022.

Na položke 620 sú účtované zákonné sociálne odvody z miezd, ktoré v roku 2021 boli v celkovej výške 170238,98 €. Keďže sme ušetrili na mzdových prostriedkoch, úspora bola aj na odvodoch v sume 18061,02 €.

Vrátené prostriedky z kódu zdroja 41 boli poukázané z ekonomickej klasifikácie 610 a 620 v celkovej čiastke 56571,11 €. Z položky 630 bolo vrátených 6214,09 €.

Podrobné čerpanie rozpočtu podľa predkladaného finančného výkazu FIN 1-12 je finančným prehľadom, predkladaným zriaďovateľovi a do Štátnej pokladnice – spracovanie dát BW a HK štvrťročne a uložený v závierkach roku 2021.

Náklady v Spišskom divadle sú tvorené hlavne z bežných prevádzkových nákladov a z nákladov na výrobu inscenácií (činnosti).

V roku 2021 sme vyrobili inscenácie podľa dramaturgického plánu 2020/2021, ktorý bolo potrebné meniť v dôsledku pandemickej situácie. Realizácia výroby inscenácií predstavuje v tomto roku náklad 89335 €, z čoho 10000 € bol grant z Fondu na podporu umenia, určený na výrobu inscenácie „Búračka“.

Výroba inscenácií sa realizuje v rámci hlavnej činnosti z určených rozpočtových prostriedkov od zriaďovateľa, z vlastných zdrojov, grantov a darov.

Okrem uvedeného sú pravidelnými mesačnými nákladmi služby za výkon zodpovednej osoby 48,- €, činnosť bezpečnostného technika 100 € a štvrtročné platby za pracovnú zdravotnú službu firme Medison v sume 120 €. Najvyššou nákladovou položkou sú mzdy, odvody, energie, nájomné, stravné, materiál v rámci prevádzky a z činnosti honoráre a výrobné náklady inscenácií.

Celkové náklady podľa výsledovky predstavujú 984251,15 €.

Hlavným zdrojom príjmov sú výnosy z predaja vstupného a minimálne výnosy sú z príležitostných prenájmov. Pri použití príspevku zriaďovateľa a z použitých grantov a darov je výdaj a náklad odpísaný výnosom. Spišské divadlo dosiahlo v roku 2021 nasledujúce výnosy podľa výkazu ziskov a strát:

- výnosy z predaja služieb, vstupného (602)	18731,94
- ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti (648)	989,47
- úroky	10,19
- výnosy z bežných transferov (691)	883774,35
- výnosy z kapit. transferov (vo výške odpisov)	14390,04
- granty (693)	5500
- grant z roku 2020 (697)	11000

Celkové výnosy (vrátane príspevkov, darov a grantov) predstavujú čiastku 934395,99 €, čo v konečnej výsledovke (rozdiel nákladov a výnosov) predstavuje **stratu -49856,97 €**.

Spišské divadlo je od 1.1.2021 príspevkovou organizáciou. Z uvedeného dôvodu mzdové náklady a odvody za mesiac december nemôže vkladať na depozitný účet a súčasne ich odpísať do výnosov v prípade úhrady z prostriedkov zriaďovateľa. Za mesiac december vznikli len náklady a v mesiaci január boli mzdy vyplatené z rozpočtu roku 2022, nakoľko naše vlastné príjmy nedosiahli potrebnú výšku.

Hospodársky výsledok ovplyvnila pandemická situácia – nedostatok príjmov a tiež, dá sa povedať, prechod na príspevkovú organizáciu v nie vhodnom období, čo negatívne ovplyvnilo náš hospodársky výsledok a tým aj vlastné imanie, ktoré je hodnotené pri podávaní žiadosti o projekty (podnik v ťažkostiach). Príspevková organizácia je povinná dosahovať výnosy určené svojim rozpočtom, čo v pandemickej situácii možné nebolo.

Rok 2021 pokračuje ako ďalší rok, poznačený pandemickou situáciou a zákazom hromadným kultúrnych podujatí, čo pre Spišské divadlo prináša vysoké straty z hlavnej činnosti divadla.

Je nevyhnutné uviesť, že v tomto nie ľahkom období sme sa stali príspevkovou organizáciou a hneď prvý rok so stratou -49856,97 €. Hlavnou príčinou je nedostatok tržieb, plnenie len na 16,59%, čo nestačilo pokryť ani decembrové mzdy, určené plánom rozpočtu na kóde zdroja 72g v celkovej výške 47867 € a 14018 € na zákonné odvody. V decembri nám vznikol náklad, nekrytý výnosmi, ktorý bol v minulosti ako rozpočtovej organizácii prevádzaný do depozitu

a krytý príspevkom zriaďovateľa. V príspevkovej organizácii je nevyhnutné si na tieto mzdy zarobiť a ušetriť, aby v budúcnosti nedochádzalo k stratám. V zmysle zákona o rozpočtových pravidlách príspevková organizácia je povinná dosahovať príjmy určené svojím rozpočtom a tiež finančný vzťah medzi zriaďovateľom a príspevkovou organizáciou je určený záväznými ukazovateľmi určenými zriaďovateľom.

V dôsledku zmeny formy hospodárenia, t. z. spôsobu financovania si vyžadovalo na ekonomickom úseku vykonať množstvo zmien, hlavne v používaní syntetických účtov, zrušení účtu v Štátnej pokladnici – príjmový účet, zmena spôsobu účtovania darov a grantov, spôsobu zadávania rozpočtových opatrení, či účtovania pohľadávok a neúčtovania na účtoch 588, 589 a 351.

Ekonomický úsek plní v plnom rozsahu svoje úlohy na úseku financií, personálnych a mzdových záležitostí, starostlivosti o zverený majetok, registratúry a administratívy v zmysle potrieb SD a legislatívnych procesov i na úseku riaditeľa a úseku umeleckého šéfa.

Počas pandemického obdobia sme boli nútení obmedzovať kontakt na pracovisku a preto sme vykonávali prácu i formou homeoffice. Výkon prác uvedenou formou prebiehal zadaním i dohodou na úlohách, ktoré je možné vykonávať z domu.

4.1 Rozpočtové hospodárenie

Ukazovateľ	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť /čerpanie k 31.12
Bežný transfer	1043946,00	1085074	918530,28
Kapitálový transfer	0,00	62940	30648
Spolu	1043946,00	1148014	949178,28

Bežný celkový prevádzkový rozpočet, upravený na 857808 € bol vyčerpaný vo výške 799122,80 €, čím sme dosiahli celkovú úsporu príspevkov KSK v sume 62785,20 € - na položkách 610, 620 v sume 56571,11 € a na položkách 630 v čiastke 6214,09 €. Finančné prostriedky boli vrátené na účet zriaďovateľa.

Bežný rozpočet, určený na činnosť divadla – výrobu inscenácií v upravenej časti rozpočtu predstavuje sumu 84666 €, z čoho pôvodne schválený rozpočet zriaďovateľom je 66138 €, rozpočtovým opatrením B1 pribudli zdroje v rámci výzvy Tradície inšpirujú inovácie vo výške 17528 € a spolufinancovanie od zriaďovateľa v sume 1000 €. Nevyčerpané zdroje z projektu Tradície inšpirujú inovácie 14,45 € bolo vrátených zriaďovateľovi.

Prostriedky z predchádzajúceho roka 2020, určené na výrobu inscenácie „Búračka“ boli použité taktiež na výrobu inscenácie a premiéra sa uskutočnila dňa 21.4.2021. Granty z Fondu na podporu umenia nám napomáhajú realizovať naše ciele v hlavnej činnosti divadla. Okrem už uvedeného grantu z predchádzajúceho roku sme dostali grant i na rok 2022 na výrobu inscenácie „Ahasver“, ktorý bude použitý až v nasledujúcom roku.

Iné grantové pomoci, slúžiace na pomoc v hlavnej činnosti boli použité podľa účelu v celkovej sume 6500 € (PVS a.s., Lesy Mesta SNV, MK SR, Litta).

Schválením rozpočtu na rok 2021 nám boli v rámci rozpočtu bežných výdavkov pridelené finančné prostriedky na opravu a údržbu v hodnote 83000 €. Vypracovaním projektu na opravu a rekonštrukciu Štúdia SD sme zhodnotili, že z uvedených prostriedkov môžeme uhradiť rekonštrukciu Malej sály, ktorá je kapitálovým výdavkom a preto sme požiadali nášho

zriaďovateľa o presun finančných prostriedkov z bežných na kapitálové v sume 64264 € na chemickú hydroizoláciu navrtávaním. Dňa 14.12.2021 nám bolo vyhovené rozpočtovým opatrením B4 a finančné prostriedky z bežného rozpočtu boli vrátené zriaďovateľovi. Pri realizácii projektu po výberovom konaní a po výkone prác nám bude kapitálový náklad preplatený zriaďovateľom.

Kapitálové výdavky boli zrealizované podľa skutočnosti vo výkaze FIN 1-12 v celkovej sume 30648 €. Podľa rozpočtového opatrenia K1 bol zrealizovaný nákup „kompaktná výkonová stmievacia jednotka pre montáž na stenu v prevedení technológie DIM-SWITCH“ po výberovom konaní a celková cena nákupu bola 19044 € s úsporou 56 €. V pôvodnom rozpočtovom opatrení K1 bol vymedzený predmet nákupu „60-kanálov stmievaco-spínavej jednotky (5ks)“. V dôsledku technologických vývojových zmien a prehodnotení ponuky trhu sme boli nútení požiadať o zmenu názvu účelu využitia „Kompaktná výkonová stmievacia jednotka pre montáž na stenu v prevedení technológie „DIM-SWITCH“.

Rozpočtové opatrenie K2 odsúhlasilo výdavok na investičnú akciu v rámci realizácie projektu internej výzvy „Tradície inšpirujú inovácie 2021: Divadlo 21“ v predpokladanej výške 43840 € s rozdelením na nákup techniky v hodnote 11604 € a na rekonštrukciu a modernizáciu Štúdia SD v hodnote 32236 €. V roku 2021 bol zrealizovaný nákup techniky v plánovanej hodnote 11604 € a suma 32236 € prechádza v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách do ďalšieho kalendárneho roka (kapitálový výdaj).

Bežný rozpočet Spišského divadla bol upravovaný rozpočtovými opatreniami nasledovne:

"B1"	68364 €	mzdy a odvody na 4 zamestnancov a iné výdavky
Úprava „B1“ je zvýšením o sumu 50664 na položku 610 – Mzdy a 17700 € na položku 620 – odvody. Úprava rozpočtu 29.06.2021 na položke 610 bola realizovaná z dôvodu vyrovnanía rozpočtu podľa súčasnej potreby, nie podľa platovej inventúry (skutočný počet zamestnancov nižší oproti skutočnej organizačnej štruktúre).		
"B2"	17528 €	financovanie projektov Tradície inšpirujú inovácie
6.7.2021 bolo zriaďovateľom zabezpečené financovanie projektu podľa podkladov projektu.		
"B3"	1000 €	spolufinancovanie projektov
22.7.2021 zabezpečené spolufinancovanie projektov zriaďovateľom.		
"B4"	-64264 €	presun bežných výdavkov na kapitálové
14.12.2021 presun bežných prostriedkov určených na opravy na kapitálové výdavky (rekonštrukcia a modernizácia Štúdia SD)		

Kapitálový rozpočet v roku 2021 bol upravený nasledovne:

"K1"	19100 €	60-kanálov stmievaco-spínavej jednotky (5ks)
Upravený rozpočet 09.07.2021 na zariadenie súvisiace s hlavnou činnosťou Spišského divadla a jeho skutočné čerpanie predstavuje sumu 19044 €.		
"K2"	43840 €	projekt „Tradície inšpirujú inovácie“ – Divadlo 21
Upravený 26.10.2021 podľa projektu, so skutočným čerpaním v roku 2021 11604 € a prechodom do ďalšieho roku v hodnote 32236 €.		
V roku 2021 sme tiež pristúpili k navýšeniu rozpočtu vlastnými rozpočtovými opatreniami podľa získaných finančných zdrojov:		
3000012989	1000 €	grant Lita „Divadelná čítareň“
V januári 2021 bola uzatvorená zmluva o spolupráci a poskytnutí finančných prostriedkov na projekt „Divadelná čítareň“ v celkovej hodnote 1370 €, z toho finančný príspevok Lity predstavuje 1000 €.		
3000013230	12000 €	Fond na podporu umenia - grant

Fond na podporu umenia schválil grant na výrobu inscenácie „Ahasver“ s termínom realizácie v roku 2022. Finančné prostriedky budú presunuté do nového roku cez položku 453 – zostatok prostriedkov z predchádzajúcich rokov a následne rozpísané do rozpočtu výdavkov, súvisiacich s činnosťou.

3000013247	4000€	grant
Grant MK SR na divadelné predstavenie „Rysavá jalovica“ pre sluchovo postihnutých.		
3000013397	1000 €	dar Podtatranská vodárenská spoločnosť
Dar bol poskytnutý na výrobu inscenácie v zmysle darovacej zmluvy na výrobu inscenácie „Guľový blesk“.		
3000013452	500 €	dar Lesy Mesta SNV
Dar použitý v zmysle darovacej zmluvy na výrobu inscenácie „Guľový blesk“.		

Príspevková organizácia hospodári podľa vlastného rozpočtu príjmov a výdavkov, z príspevku zriaďovateľa a z darov a grantov podľa ich určenia. Uhrádza výdavky na prevádzku, opravy a údržbu hmotného majetku, ako aj obstarávanie hmotného majetku z vlastných zdrojov a z prostriedkov zriaďovateľa, pričom vlastné zdroje používa prednostne (okrem plánovanej výšky miezd za mesiac december). Dary a granty využíva na vymedzený účel.

Bežné hospodárenie Spišského divadla v súčasnej pandemickej situácii sa uskutočňuje predovšetkým zo zdrojov zriaďovateľa a v minimalistickej miere z vlastných príjmov.

Prostriedky FPU z minulého roka boli určené na výrobu inscenácie „Búračka“ podľa zmluvy č. 23/2020 zo dňa 27.07.2020 a boli vyčerpané na jej výrobu, premiéra sa uskutočnila 16.04.2021.

Prehľad pohybov a zmien v rozpočte počas roka 2021 vyjadrujeme v tabuľke č. 1:

Tabuľka č. 1: Finančné pohyby v rozpočte do 31.12.2021

	transfer KSK	činnosť	vlastné príjmy	MF SR	dary	dary
	41-001	41-002	72g	111-005	72c	72a
Schválený rozpočet	857808	66138	110000		23500	
z toho *mzdy	525416					
RO B1 - navýšenie miezd	50664					
RO B1 - navýšenie odvodov	17700					
RO B2 – Tradície inšpirujú....		17528				
RO B3 - spolufinancovanie		1000				
RO B4 – presun do KV	-64264					
RO 3000012989 –výroba insc.					1000	
RO 3000013230 - FPU					12000	
RO 3000013247 –výroba insc.				4000		
RO 3000013397 –výroba insc.						1000
RO 3000013452 –výroba insc.					500	
453 – prostr. z roku 2020					10000	
SPOLU	861908	84666	110000	4000	23500	1000
Poukázané príspevky	861908	84666	18255,93	4000	* 23500	1000
Vrátené:	56571,11	14,45	6214,09	0	0	0
Zostatok rozp.prostriedkov	0	0	0			
Zostatok na bežnom účte a v pokladnici	0	0	0			
Zostatok	0	0	0			

*12000 Ahasver, do r. 2022

Prevádzku a činnosť divadla financujeme z 1/12 príspevku zriaďovateľa, nakoľko vlastné príjmy sú stále minimálne v dôsledku pandemickej situácie. K 31.12.2021 sme dosiahli vlastné príjmy vo výške 18255,93 €, oproti plánovaným 110000 €.

Príjmy celkom	Výdavky celkom
961178,28	949178,28

Príjmy celkom	Transfer od zriaďovateľa	Granty a transfery	Príjmy z prenájmu	Iné nedaňové príjmy	Zostatok prostriedkov z predch. rokov
961 178,28	914422,35	18 500	1 170,06	17 085,87	10 000

Výdavky celkom	Mzdy, platy a OOV	Odvody	Tovary a služby	Bežné transfery	Kurzové rozdiely
949 178,28	536 365,47	184 913,05	227 899,76		

Výdavky celkom	Výdavky na prevádzku	Výdavky na činnosť
949 178,28	853 526,73	95 651,55

Plnenie plánu príjmov k 31.12.2021 vyjadrujeme nasledovne:

Tabuľka č. 3: Dosiahnuté bežné príjmy podľa výkazu FIN 1-12 (bežné z činnosti) k 31.12.2021

Druh rozpočtu	Zdroj	Ekonomická klasifikácia			Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť k31.12.2021
		Položka	Podpoložka	Názov			
a	b	c	d	e	1	2	4
	72g	212	003	Príjmy z prenajatých budov, priestorov a objektov	1200	1080	1075,06
	72g	212	004	Príjmy z prenajatých strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia	0	110	95,00
	72g	223	001	Poplatky a platby za predaj výrobkov, tovarov a služieb	108800	108800	17075,68
	72g	243		Z účtov finančného hospodárenia	0	10	10,19
	72g	292	012	Príjmy z dobropisov	0	0	0
SPOLU					110000	110000	18255,93

Plnenie plánu príjmov predstavuje plnenie 16,59 % a je ovplyvnené zákazom kultúrnych podujatí počas pandémie Covid- 19.

Príjmy z predaja vstupeniek sú realizované v prevažnej miere cez Ticketportál v zmysle zmluvy s firmou Ticketware. Tržby sú odovzdávané a kontrolované na dennej báze s mesačnou i ročnou kontrolou. Tohtoročný predaj bol poznačený i množstvom storien a z toho vyplývajúcich i mierne zvýšených nákladov za storná.

Tabuľka č. 4: *Dosiahnuté príjmy podľa výkazu FIN 1-12 (grantové a transferové príjmy) k 31.12.2021*

Druh rozpočtu	Zdroj	Ekonomická klasifikácia			Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť k 31.12.2021
		Položka	Podpoložka	Názov			
a	b	c	d	e	1	2	4
	111	312	001	Príjmy zo ŠR (kultúrne poukazy)	0	4000	4000
	72a	311		Granty	0	1000	1000
	72c	311		Granty	0	13000	13000
	41	312	008	Tuzemské bežné transfery v rámci VS	923946	946574	883774,35
	72c	312	011	Od ostatných subjektov verejnej správy	0	500	500
	72c	453		Prostriedky z predch. rokov	10000	10000	10000
SPOLU					933946	975074	912274,35
KP*	41	322	006	Z rozpočtu VÚC		62940	30648
Zostatok				prechod do ďalšieho roka			32292

Na podpoložke 312008 došlo k zmene rozpočtu v dôsledku rozpočtového opatrenia „B1“ (mzdy a odvody – 4 herci). Na položke 311 je zaúčtovaný grant z Fondu na podporu umenia na projekt „Divadelná čítareň“, „Ahasver“ – výroba inscenácie a výroba inscenácie „Guľový blesk“, na položke 312011 dar od Lesy Mesta SNV na výrobu inscenácie „Guľový blesk“, na položke 312001 grant z MK SR – projekt pre sluchovo postihnutých „Rysavá jalovica“ a na položke 453 (prostriedky z minulých rokov), t.j. grant z Fondu na podporu umenia („Búračka“), ktorý bol do 30.06.2021 použitý na predmetný účel. Podrobný rozpis výdavkov je vo výkaze FIN 1-12 vo výdavkovej časti a na kóde zdroja 72c.

Kapitálové príjmy* položka 322 je súhrnom rozpočtového opatrenia K1 a K2 s presne vymedzeným účelom použitia.

4.2 Správa majetku

Výlučným vlastníkom budovy Reduty je mesto Spišská Nová Ves, s ktorým má náš zriaďovateľ Košický samosprávny kraj uzatvorenú zmluvu o podnájme nebytových priestorov číslo 1/16/PNZ a podnájomcom je Spišské divadlo s dobou trvania do 16.03.2066, to znamená 50 rokov. Je v našom záujme, aby sme sa k predmetu podnájmu správali, i užívali ho a udržiavali ako dobrí hospodári.

V roku 2021 sme na úseku technickej prevádzky pokračovali v zabezpečení hlavnej činnosti t. j. príprave divadelných predstavení.

Pandemická situácia, ktorá ochromila celú spoločnosť i nás prinútila preorganizovať svoje pôsobenie. Naše divadlo pružne reagovalo a časť svojich aktivít sme presunuli do ONLINE priestoru. Naďalej sme zabezpečovali činnosti zabezpečujúce chod a prevádzku budovy. Svojpomocne zamestnancami technického úseku bola v mesiaci január namaľovaná podlaha javiska. V mesiaci marec boli doplnené elektrické zásuvky pre bezdotykové teplomery vo foyeri a na vstupe do divadla. Svojpomocne zamestnancami technického úseku sme v druhom štvrtroku opravili steny a podlahy v kanceláriách: sekretariát, umelecký šéf a izba č. 7. V treťom štvrtroku sme opravili steny a podlahy v kanceláriách: vedúca učtárne, učtáreň a vedúca techniky. V štvrtom štvrtroku sme opravili steny a podlahy v kancelárii dramaturgie.

V týchto miestnostiach sme dodávateľsky opravili elektrické rozvody a nalepili podlahovú krytinu. V štvrtom štvrťroku sme zakúpili 50 ks stoličiek do Štúdia Spišského divadla v rámci projektu Divadlo 21. V štvrtom štvrťroku bolo vykonané čistenie vežíčiek – likvidácia exkrementov, holubincov a uhynutých holubov a vo vežíčkách boli inštalované mechanické zábrany proti nalietaniu a zahniezdzeniu holubov, ktoré zabezpečil majiteľ objektu. V dňoch 3.-6. decembra bola urobená dezinfekcia zadymením vnútorných priestorov divadla na škodlivý činiteľ moľa šatová a vývojové štádia.

V budove sú naďalej poruchy, ktoré nedokážeme svojpomocne resp. vo vlastnej réžii odstrániť. Je preto nevyhnutná intenzívna komunikácia s majiteľom objektu a jeho správcou, pretože poruchy sa vyskytujú v priestoroch, ktoré bude potrebné stavebne upraviť. Naplánovaná výmena javiskovej podlahy, nebola zrealizovaná z dôvodu odstúpenia od zmluvy, pretože boli porušené podmienky zmluvy, neboli dodané položky podľa výkazu výkaz, výmer. Nové vyhlásené verejné obstarávanie zákazky na výmenu podlahy javiska SD bolo ukončené ako neúspešné. Bolo uzavreté bez víťazného uchádzača, neprihlásil sa žiadny dodávateľ. Výmena javiskovej podlahy je potrebná, je nevyhnutné riešiť tieto priestory, aby sa vylúčili problémy, s ktorými sa stretávajú stavači javiskových dekorácií aj členovia hereckého súboru.

V rámci pravidelných revízií potrebných k bezpečnej prevádzke budovy bola v júni vykonaná kontrola požiarnych vodovodov a zdrojov vody na hasenie požiarov a kontrola prenosných hasiacich prístrojov (neboli zistené nedostatky).

V rámci pravidelných revízií potrebných k bezpečnej prevádzke budovy bola v mesiaci júl vykonaná odborná revízia elektrických spotrebičov a elektrického ručného náradia podľa STN 33 16 10, STN 33 16 00 s lehotou periodicity 1x za 12 mesiacov. Prvého októbra bola vykonaná revízia a odborná prehliadka javiskového zdvíhacieho zariadenia javiskových ťahov podľa vyhlášky MPSVaR SR č.508/2009 Z. z. a STN 918112 čl-5.1.3 v plnom rozsahu. Súčasťou revízie bolo preškolenie obsluhovateľov zariadenia javiskových ťahov. Javiskové ťahy predstavujú potenciálne nebezpečenstvo pretrhnutia. Boli zakúpené v roku 1994. Po štvrtstoročí už nespĺňajú parametre potrebné k bezpečnému používaniu, ich prevádzka je v núdzovom režime. Najdôležitejšie odporúčenie vyplývajúce z posúdenia statika je, aby sa nezaťažovali všetky ťahy na 60 kg, maximálne polovica ťahov a to tak aby bol každý druhý voľný. Ďalšie odporúčanie je zvýšenie prehliadok konštrukcie povraziska a realizácie statických zaťažovacích skúšok (min. na 100% zaťaženia raz za pol roka).

Vzhľadom na vek, stav a degradáciu materiálov všetkých súčasti systému odporúča jeho celkovú rekonštrukciu v čo najkratšom čase. Výmenu iba niektorých konštrukčných častí považuje za nerentabilné a nedostatočné.

V súčasnosti má divadlo k dispozícii tri motorové vozidlá: nákladné vozidlo Mercedes Benz, osobné vozidlo Citroen Berlingo a osobné vozidlo Renault Clio. Nákladné vozidlo (SN261CH) prešlo 1.2.2021 technickou a emisnou kontrolou s výsledkom vyhovuje. Osobné vozidlo Renault Clio bolo 16.3.2021 na STK s výsledkom vyhovuje. Vozidlo Škoda Fabia bolo 22.2.2021 vyradené z evidencie. V mesiaci december bolo vozidlo Mercedes Benz Atego na servisnej prehliadke v Motor Group Poprad, spol. s r.o.

1. Opravy a údržba

Celkový objem financií	Poznámka
83000	-64264 presun na kapitálové výdavky

V nasledujúcej tabuľke sú uvedené najvýznamnejšie opravy a údržby

Názov akcie	Realizované práce	Objem finančných prostriedkov	Zdroj financovania	Poznámka
Opravy a udržiavanie	Oprava kabeláže	684,36	41	
Opravy a udržiavanie	Podlahárske práce	4998,01	41	
Opravy a udržiavanie	Výmena elektrorozvodov	1279,02	41	
Opravy a udržiavanie	Servis a opravy mot. vozidiel	1276,64	41	
Opravy a udržiavanie	Materiálové výdaje na svojpomocné opravy, výplaty dohôd a odvodov, služby	10497,97	41	Murárske práce, maliarske práce, deratizačné práce a pod.

2. Investície: Rekonštrukcie, novostavby

Názov akcie	Termín realizácie celej investičnej akcie (začiatok – koniec)	Realizované práce v danom roku	Objem finančných prostriedkov	Zdroj financovania	Poznámka
Rekonštrukcia malej sály chemická hydroizolácia	2022	nie	64 264,00	Prostriedky zriaďovateľa – presun z bež. výdavkov	rozpracované
Kompaktná výkonová stmievacia jednotka pre montáž na stenu v prevedení technológie „DIM-SWITCH“	2021	Investícia a modernizácia divadelnej techniky	19 044,00	zriaďovateľ	Zaradené do majetku

3. Prehľad o aktuálnych nájomných zmluvách

Objekt – stručná špecifikácia, adresa	Prenajímateľ – vlastník	Trvanie nájomného vzťahu od - do	Výška výdavkov na nájom (vrátane služieb spojených s nájomom) za rok 2021
Skladové priestory, Radlinského ul., SNV	Agrokor	trvá	1105,74€
Garáže, Markušovská cesta, SNV	Speedservis	trvá	114,23€

Objekt – stručná špecifikácia, adresa	Prenajímateľ – vlastník	Trvanie nájomného vzťahu od - do	Výška výdavkov na nájom (vrátane služieb spojených s nájomom) za rok 2021
Budova Reduty, Radničné námestie č. 4, Spišská Nová Ves	Mesto Spišská Nová Ves	2016-2066	1,00 €

4.3 Projektová úspešnosť

[illegible]

4.4 Detailnejší popis projektov

Ahasver

Dramaticko-filozofická báseň Martina Rázusa, od jeho úmrtia si v roku 2022 pripomenieme 85 rokov, bude podkladom pre sitespecific projekt, s ktorým sa diváci Spišského divadla doteraz nemali šancu stretnúť. Režisér Michal Babiak vytvorí pre Spišské divadlo nielen divadelné uvedenie, v ktorom využije najmodernejšie divadelné postupy, ale vytvorí aj filmový záznam tejto inscenácie. Tá je určená náročnému večernému divákovi, ako aj študentskej obci. Filmový záznam bude zároveň využitý aj v prípade, ak sa súčasné epidemiologické opatrenia neuvoľnia a bude môcť byť vysielaný buď online alebo distribuovaný do škôl, kde sa môže stať súčasťou edukačného procesu. Obe vyššie spomínané cieľové skupiny budú môcť vďaka tejto inscenácii vnímať nielen dielo jedného z najvýznamnejších slovenských medzivojnových spisovateľov, ale tiež sa zoznámiť s najnovšími trendami v svetovom divadle, ktorým sitespecific bezpochyby je.

Divadlo spája

Projekt Divadlo spája vznikol ako odozva na neutíchajúcu potrebu integrácie znevýhodnených skupín obyvateľstva do kultúrneho prostredia, ktorá by v dnešnej dobe mala byť samozrejmosťou vo všetkých oblastiach nielen kultúrneho života. Cieľom bolo umožniť týmto skupinám divákov aktívne sa zúčastňovať živej kultúry v našom regióne, podieľať sa na formovaní budúcich aktivít a smerovania divadla a divadelnej kultúry. Výstupom projektu bude prepojenie živého predstavenia pre inak znevýhodnených divákov s možnosťou nahliadnuť do divadla cez webový portál prispôsobený osobám so zdravotným postihnutím. K prepojeniu všetkých spomínaných skupín dôjde na pripravovanom predstavení inscenácie Rysavá jalovica (Martin Kukučín, Peter Palik). Výber konkrétnej inscenácie nesie v sebe istú symboliku, keďže obľúbené dielo slovenskej klasiky poznajú mladí i starší, je edukačné, humorné i dojemné zároveň, a tak má potenciál získať si všetkých divákov a spojiť ich v danom okamihu. Predstavenie bude pre potreby nepočujúcich tlmočené do posunkového jazyka

Divadlo 21

Skvalitniť a zvýšiť množstvo ponúkaných kultúrnych služieb prostredníctvom inovácie divadelných aktivít, vybudovaním televízneho/publikačného štúdia a vytvorením trvalo udržateľnej spolupráce so základnými a strednými školami. Projekt Divadlo 21 predstavuje vznik TV štúdia a publikačného centra v divadle, ktoré bude slúžiť ako priestor pre realizáciu vlastných aktivít škôl, prehĺbenie kultúrnej participácie a rozšírenie podporných aktivít v divadle s využitím moderných technológií a nových kreatívnych riešení. Týmto projektom sa skĺbi niekoľko aktivít, ktoré povedú k vybudovaniu netradičného multifunkčného priestoru, jedinečného v spišskom regióne.

5. Personálna oblasť a rozvoj ľudských zdrojov

Počet zamestnancov prepočítaný k 31.12.2021 bol 47,3. V mesiaci januári sme na základe výberového konania a udeleného súhlasu zriaďovateľa obsadili uvoľnené pracovné miesto herca na dobu určitú. V mesiaci január dvom zamestnancom (1 stavač a 1 rekvizitár) a v mesiaci marec taktiež dvom zamestnancom (1 upratovačka a 1 stavač/vodič) bola predĺžená pracovná zmluva na dobu určitú, t. j. o jeden rok v zmysle § 252o zákona č. 311/2001 Z. z., Zákonníka práce. K 28.02.2021 skončilo poverenie riadenia Spišského divadla vedúcej ekonomického úseku. Uznesením č. 498/2021 z 23. zasadnutia Zastupiteľstva KSK konaného dňa 19. februára 2021 v Košiciach bol vymenovaný riaditeľ Spišského divadla s účinnosťou od 1.03.2021. K 30.06. skončil pracovný pomer na dobu určitú jednej režisérke a trom hercom bola predĺžená pracovná zmluva na dobu určitú do 30.06.2023. K 31.08.2021 výpoveďou zo strany zamestnanca skončil pracovný pomer jednému hercovi. Voľné pracovné miesto herca sme obsadili v mesiaci september a voľné pracovné miesta zvukár a stavač/pomocný osvetľovač v mesiaci október. Dohodou o zmene pracovnej zmluvy sa graficky zmenila pracovná zmluva na dobu neurčitú. Garderobierke/kostymérke sa skončil pracovný pomer na základe dohody o skončení pracovného pomeru dňa 19.11. 2021 a dramaturgovi sa skončil pracovný pomer na dobu určitú dňa 15.12.2021.

Trom zamestnancom bolo na základe ich žiadostí poskytnuté pracovné voľno bez náhrady mzdy, z vážnych rodinných dôvodov: stavačovi/vodičovi od 16.03.2021 do 30.06.2021, ktoré bolo na základe jeho žiadosti predĺžené do 31.07.2021; referentke prevádzky a marketingu od 17.07. do 05.09. a rekvizitárovi od 08.10. do 07.01.2022, týmto dňom mu skončil pracovný pomer na dobu určitú.

K 31.12.2021 boli voľné 4 pracovné pozície: umelecký osvetľovač, režisér, garderobierka/kostymérka, dramaturg (podľa platovej inventúry od 1.1.2021).

Na dohody o pracovnej činnosti sme zamestnávali sedem uvádzačiek/šatniarok a jednu pokladničku a dvoch pracovníkov technického úseku na vykonanie odborných a pomocných remeselných prác pri stavebných úpravách kancelárií a miestností Spišského divadla. Na dohodu o vykonaní práce sme zamestnávali jedného bývalého zamestnanca na triedenie, usporiadanie a výber fotografií z umeleckého archívu na ich umiestnenie v priestoroch divadla. V roku 2021 sme v zmysle § 147 Zákonníka práce a ustanovení Zákona č. 124/2006 o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších nariadení pokračovali v režime práce „home office“ počas mimoriadnych epidemiologických opatrení, vyhlásených vládou SR a podľa ustanovenia § 250b ods. 8 Zákonníka práce sme vymedzili vážne prevádzkové dôvody, pre ktoré zamestnávateľ nemohol zamestnancom pridelovať prácu a poskytol im náhradu mzdy vo výške 80 % v mesiaci február v maximálnom rozsahu 10 pracovných dní a v mesiaci decembri 7 pracovných dní.

Ustanovenia príkazu č. 12 zo dňa 31.03.2020 sú stále v platnosti, dodržiavame uvedené postupy, avšak musíme skonštatovať, že uvedený príkaz nám sťažuje nielen praktický i legislatívny výkon práce, ale v niektorých momentoch je i brzdou v praktickom výkone prác.

Stav k 31.12.

Pracovná pozícia – názov (v súlade s organizačnou štruktúrou)	Úväzok (v %)	Počet ľudí – fyzický stav	Obsadená v roku 2020 (áno/nie)	Pozn.
režisér + umelecký vedúci	100	1	áno	
režisér	100	1	áno	vid' text
dramaturg	100	1	áno	vid' text
lektor dramaturgie	100	1	áno	
Herec	100	15	áno	vid' text
Inšpicientka	100	2	áno	
riaditeľ	100	1	áno	vid' text
vedúci ekonomického úseku	100	1	áno	vid' text
vedúci prevádzky	100	1	áno	
vedúci techniky	100	1	áno	
projektový manažér	100	1	áno	
odb.ref.PAM a personalistka	100	1	áno	
odb.prac.v oblasti účtovníctva	100	1	áno	
sam.odb.ref.kom. a IT technik	100	1	áno	
sam.ref.prevádzky a marketingu	100	1	áno	
grafik	60	1	áno	vid text
asistentka riaditeľa, kultúrna pracovníčka	100	1	áno	
informátor	100	2	áno	
zvukár	100	2	áno	vid' text
rekvizitár	100	2	áno	vid' text
garderobiér	100	2	áno	vid text
maskér, vlásenkár	100	1	áno	
umelecký osvetľovač	100	2	áno 1	vid' text
stavač scénických dekorácií	100	2	áno	
stavač scén.dek. a osvetľovač	100	2	áno	vid' text
stavač scén.dek. a vodič	100	2	áno	
upratovačka	100	2	áno	

Pohyb zamestnancov

		Pozn.
Počet zamestnancov k 1.1. (prepočítaný stav)	43,70	
Počet zamestnancov k 31.12. (prepočítaný stav)	47,3	
Počet novoprijatých	4	
Počet tých, čo odišli	4	

6. Marketing a propagácia

Pandemická situácia v roku 2021 priniesla zmenu v zaužívaných formách propagácie. Printová reklama tlačovín sa nahradila textovou internetovou reklamou. Mesačné programy vysielania online záznamov z divadelných predstavení sa zasielali mailovou poštovou, zverejšňovali na webovej stránke divadla a na sociálnych sieťach (na Facebooku a na Instagrame). V tlačenej forme bol mesačný program zverejšňovaný počas otvorenia divadla pre divákov na CLV v mestách Spišská Nová Ves, Poprad a Levoča. V mesačníku mesta Spišská Nová Ves v Ičku bol zverejšnený mesačný program počas celého roku, informovali sme divákov aj o online záznamov vysielania divadelných predstavení. Grafický spracované príspevky sa postupne zverejšňovali na Instagrame a Facebooku. Spracované príspevky prezentácie divadla sa postupne zverejšňovali na sociálnych sieťach. Pripomenula sa história divadla a klient sa oboznámil so zákulisím divadla.

Môžem zhodnotiť, že sme využívali dostupné a pre nás finančne nenáročné funkcie komunikácie, oboznamovali sme klientov s novými skutočnosťami, motivovali ich súťažami a získavali spätnú väzbu. Využívali sa neplatené formy internetovej reklamy, snažili sme sa prirodzenou cestou získavať nových aktívnych fanúšikov na sociálnych sieťach, aby sme v týchto ťažkých časoch ostali v povedomí divákov.

Spišské divadlo a jeho tvorba bola propagovaná aj cez elektronické médiá. Predovšetkým lokálnou TV Reduta, ktorá pravidelne prinášala informácie formou TV- šotu pred každou premiérou a divácke ohlasy v ďalšom šote po premiére.

Naše predstavenia, premiéry a iné aktivity boli propagované na web stránke Spišského divadla. Vo foyeri SD na televíznej obrazovke sa premietali videoklip s mesačným hracím plánom. Z každej premiéry bol vyrobený jej záznam, ktorý slúži ako archívny materiál a aj ako materiál na výrobu video propagačných materiálov. Zakúpením novej techniky sa urobili

K propagácii SD a jeho tvorby a činnosti slúžia aj recenzie našich predstavení, ktoré sú uverejšňované v odbornom časopise K.O.D (Divadelný ústav Bratislava) a na internetovej stránke Spišského divadla, kde uverejšňujeme všetky informácie, reflexie, ktoré sa o SD objavajú v tlačných médiách. (Korzár Spiš, Spišský Patriot , prípadne celoštátna tlač).

V budúcom a nasledujúcich rokoch, by sme sa ešte výraznejšie chceli zaoberať možnosťami moderných foriem marketingu a propagácie na sociálnych sieťach pre jednotlivé vybrané skupiny a prispôbiť formy propagácie ich požiadavkám. To nevyklučuje hľadanie ďalších iných foriem, ale je potrebné podotknúť, že je potrebné hľadať na tieto účely finančné krytie týchto aktivít.

Propagačné aktivity

Najvýznamnejšie aktivity	propagačné	(počet a stručný popis)
Tlačené výstupy		Banner na budove (pre každé predstavenie) Bulletin (pre každý titul) Pozvánka (na každý titul) City light reklamné plochy (mesačný program SD) v Spišskej Novej Vsi, Levoča, Poprad
Sociálne médiá		Instagram 653 sledovateľov, Facebook – 2418 sledovateľov, webstránka www.spisskedivadlo.sk mala 19240 návštevníkov za rok 2021
Výnimočné výstupy v rozhlase, TV		RTVS, radio Devín – premiéra hry Búračka RTVS, TV1 -Búračka prvýkrát v SD RTVS, rádio Devín – rozhovor s riaditeľom SD RTVS, TVvysielanie radia Regina-Zmrzlina v SD Rádio Regina Východ – divadelná čítareň RTVS, TV -Štúr v SD RTVS, TV -unikátne predstavenie v SD TA3 -na kavičke so S. Sprážanským RTVS, Dvojka, Televízia Regina – Rysavá jalovica pre nepočujúcich TV Reduta – 6 výstupy, pozvánky na premiéry a svetový deň divadiel reportáž
Iné		Aktuálne informácie na webovej stránke SD V elektronickej forme zasielame plagáty do všetkých obcí okresu SNV, Levoča, dôchodcom regiónov - Spiš, Liptov až stredné Slovensko, Video mesačného hracieho plánu sa premieta vo foyeri SD Video záznam predstavenia do online priestoru Videozáznam predstavenie pre archív a propagáciu Ku každej premiére tlačová správa zverejnená na portáli TASR Reflexie v regionálnej tlači Korzár Spiš, Spišský Patriot Nitra noviny – článok o projekte Divadelná čítareň Klub nezávislých spisovateľov – článok o premiére Štúr

6.1 Mediálna odozva

1. Bilancia sezóny 2019/2020 (TV Reduta) – 15. 01. 2021
2. Novým riaditeľom Spišského divadla bude Radovan Michalov (teraz.sk) – 19. 02. 2021
3. Novým riaditeľom Spišského divadla bude Radovan Michalov (spis.korzar.sme.sk) – 19. 02. 2021
4. Novým riaditeľom Spišského divadla bude Radovan Michalov (pravda.sk) – 20. 02. 2021
5. Spišské divadlo odohralo doteraz 37 online predstavení (teraz.sk) 02. 03. 2021
6. Spišské divadlo teší divákov virtuálne (spis.korzar.sme.sk) 02. 03. 2021
7. Nový riaditeľ Spišského divadla (TV Reduta) 09. 03. 2021
8. Šéfom Spišského divadla sa stal tanečník: Michalov má skvelé plány (čas.sk) 25. 03. 2021
9. Svetový deň divadiel (TV Reduta) 26. 03. 2021
10. Za úspechom každého projektu je premyslená a dôkladná príprava – rozhovor s riaditeľom Spišského divadla (Ičko – informátor, kultúrno-spoločenský mesačník) Apríl 2021, 4/21 s. 17
11. Online premiéra divadelnej hry (TV Reduta) 13. 04. 2021
12. Spišské divadlo uvedie online premiéru tragikomédie Búračka (spis.korzar.sme.sk) 15. 04. 2021

13. Spišské divadlo uvedie hru Búračka od Györgya Spiróa (teraz.sk) 15. 04. 2021
14. Premiéra hry Spišského divadla Gyorgy Spiró: Búračka (Rádio Devín) 15. 04. 2021
15. Premiéra v Spišskom divadle (Rádio Regina Východ) 16. 04. 2021
16. Spišské divadlo uvedie on-line Búračku (kultura.pravda.sk) 16. 04. 2021
17. Búračka prvýkrát v Spišskom divadle (Správy RTVS) 23. 04. 2021
18. Búračka (Kultúra.sk RTVS) 24. 04. 2021
19. Radovan Michalov – rozhovor (Host' naladený na Devín – Rádio Devín) 13. 05. 2021
20. Spišské divadlo štartuje v sobotu Zmrzlinou: Čaká nás parádna sezóna! (spisska.dnes24.sk) 18. 05. 2021
21. Spišské divadlo otvára brány, prvou hrou bude Zmrzlina od Gavrana (teraz.sk) 18. 05. 2021
22. Spišské divadlo otvára brány, prvou hrou bude Zmrzlina od Gavrana (zivotpo.sk) 18. 05. 2021
23. Konečne naživo. Spišské divadlo pripravilo koncom mája premiéru hry Zmrzlina (spis.korzar.sme.sk) 18. 05. 2021
24. Pozvánka na premiéru – Zmrzlina (TV Reduta) 21. 05. 2021
25. Spišské divadlo pripravilo online projekt Divadelná čítareň (teraz.sk) 23. 05. 2021
26. Spišské divadlo pripravilo online projekt Divadelná čítareň (nitrnoviny.sk) 23. 05. 2021
27. Spišské divadlo pripravilo online projekt Divadelná čítareň (kosice.zoznam.sk) 23. 05. 2021
28. Spišské divadlo pripravilo online projekt Divadelná čítareň (hyperportal.sk) 23. 05. 2021
29. Divadelná čítareň v Spišskom divadle. Tip na 24. mája (korzar.sme.sk) 24. 05. 2021
30. Zmrzlina (televízne vysielanie Rádia Regina) 24. 5. 2021
31. Zaujímavý počin Spišského divadla: V online priestor uvedú tieto diela (spisska.dnes24.sk) 24. 05. 2021
32. Divadelná čítareň (Rádio Regina Východ – Aktuálne tu a teraz) 25. 05. 2021
33. Košický kraj podporí projekt knižnice, galérie aj divadla (teraz.sk) 30. 05. 2021
34. V Spišskom divadle pozorujú zvýšený záujem o predstavenia (teraz.sk) 15. 06. 2021
35. Zaujímavý údaj po korone: v Spišskom divadle pozorujú zvýšený záujem o predstavenia (spisska.dnes24.sk) 15. 06. 2021
36. Zmrzlina (Kultúra 2021 – Rádio Regina) 24. 06. 2021
37. Tipy na 25. júna – Je dôležité správne meno (korzar.sme.sk) 25. 06. 2021
38. Štúr v Spišskom divadle (Správy RTVS) 02. 07. 2021
39. Štúr – Klub nezávislých spisovateľov 05. 07. 2021
40. Recenzia inscenácie Búračka – Vtedy sme boli Slováckmi naposledy (časopis kØd) č. 6/2021, r. 15, s. 26 – 31
41. Eurofondy pre kultúru (RTVS) 21. 07. 2021
42. Recenzia inscenácie Štúr – Skladať vedomosti o osobnosti ako Rubikovu kocku (časopis kØd) č. 8/2021, r. 15, s. 50
43. Pozvánka na premiéru – Guľový blesk (TV Reduta) 03. 11. 2021
44. Hru Guľový blesk sa v Spišskom divadle rozhodli ladiť komediálne (teraz.sk) 15. 11. 2021
45. Testament či Guľový blesk v divadle. Tipy na štvrtok 18. novembra (korzar.sme.sk) 17. 11. 2021
46. Opona sa dvíha: Táto sobota patrí divadlám (pravda.sk) 18. 11. 2021
47. Guľový blesk v Spišskom divadle (pravda.sk) 21. 11. 2021
48. Guľový blesk na Spiši (časopis Slovenka, 49/2021, s. 22)
49. Unikátne predstavenie v Spišskom divadle: Slovenskú klasiku si budú môcť naplno užiť aj nepočujúci (tvnoviny.sk) 22. 11. 2021
50. Divadlo spája (RTVS, Kultúra.sk) 4. 12. 2021
51. Na kávičke so Svetozárom Sprušanským (ta3) 11. 12. 2021
52. Divadlo spája – Rysavá jalovica pre nepočujúcich (RTVS, Dvojka, Televízna Regina) 13. 12. 2021

7. Priority rozvoja organizácie na nasledujúci rok

Plánované kľúčové ťažiskové aktivity na rok 2022 V súvislosti s plnením Konceptie rozvoja kultúry v KSK 2020-2025 (2030)	Komentár
Repertoárová skladba, dramaturgická koncepcia a inscenovanie hier v duchu stanovenej Konceptie	Pripravený dramaturgický plán na rok 2022 zohľadňuje hlavné priority plnenia uvedenej Konceptie: okrem produkcie špičkových umeleckých dramatických diel tzv. večernej produkcie z kontextu slovenskej a svetovej dramatiky (klasickej i súčasnej), dramaturgická skladba a následný repertoár kladú dôraz na rozvíjanie kreativity detí a mládeže, edukačný prínos a angažovanejšiu a kvalitatívne prínosnejšiu spoluprácu s mládežou. Týmto spôsobom sa SD zameria na inscenovania hier pre deti a mládež, v ktorých sa okrem uvedených cieľov kladie dôraz aj na aktuálne výzvy doby, ktoré sa stali imperatívnou požiadavkou súčasného kontextu, akým je environmentálna problematika, otázky ľudských práv, práva detí a mládeže, starostlivosť o kultúrnu a civilizačnú tradíciu atď. V rovine tzv. večerných predstavení sa popri klasickej dramatickej literatúre väčší dôraz bude klásť na súčasné hry, ktoré nastoľujú pálčivé témy, s ktorými sa konfrontuje západná kultúra.
Intenzifikácia kultúrneho zázemia v prostredí regionálnych aktivít a medziregionálnej spolupráce	V roku 2022 sa SD zameria v tejto oblasti na dve prioritné činnosti: 1. posilnenie doterajších aktivít, ktoré vyplývajú z jeho zriaďovateľskej listiny a sú orientované na uvedenú oblasť, akými sú premiérové prezentácie divadelnej činnosti, reprízové hostovania s divadelnými inscenáciami v prostredí Spiša, KSK, ale aj na nadregionálnej úrovni (divadelné festivaly, organizácia vlastného divadelného festivalu, prezentácia nových divadelných foriem (mimočinoherných) atď.). 2. v druhej línii sa SD zameria na intenzívnejšiu spoluprácu s inštitúciami, ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK. Už na začiatku roka 2022 prebehli s vybranými inštitúciami prvé takéto konzultácie a dohody o spolupráci a účasti na spoločných projektoch, čím by sa mal v budúcnosti posilniť nielen duch spolupráce, ale aj kvantita a kvalita takto realizovaných projektov.
Plánované kľúčové ťažiskové aktivity na rok 2021 - iné	Komentár
Rozvíjanie nových aktivít divadelnej činnosti	K zásadným momentom, ktoré sa v roku 2022 začnú realizovať a budú mať presah aj na ďalšie obdobie patria dve línie aktivít: 1. prvá aktivita sa viaže k vzniku druhého divadelného súboru v rámci SD – Alternatívnej scény. Tento nový súbor si kladie za úlohu tvorbu produkcií, ktoré korešpondujú s aktuálnymi trendmi vo svetovom divadle, akými sú profesionálne pohybové divadlo, fyzické divadlo, divadla tanca, pouličné atrakcie, pantomíma, nové formy commedie dell arte, tzv. statické divadelné umenie (živé sochy) atď. 2. druhá aktivita sa zameriava na prezentáciu divadla smerom k aktívnejšej spoluúčasti divákov na divadelnom dianí v SD: novovzniknutou diváckou anketou budú na konci sezóny odmenení najlepší herci v minulej sezóne,

	najlepšia inscenácia a bude vzdaný hold hercovi-seniorovi za celoživotné dielo. Slávnostný gala večer bude mať názov <i>Zlatá labuť</i> a prvý ročník, ktorý bude prebiehať 26.6.2022 si stanovuje vysoké umelecké a spoločenské nároky. Súčasťou tohto gala večera bude aj dôstojné pripomenutie si 65. výročia profesionálneho divadelníctva v Spišskej Novej Vsi za účasti popredných osobností spoločenského a kultúrneho života, ako aj pamätníkov divadelnej histórie, spojenej so SD.
Vytvorenie nového prostredia spoločenského a kultúrneho života SD a rekonštrukcia priestorov.	Vzhľadom na nelichotivú situáciu, v ktorej sa nachádzajú priestory pre divadelné aktivity v SD, od roku 2022 sa bude intenzívnejšie pracovať na rekonštrukcií, „skultúrnení“ a vytvorení nových prostredí spoločenského, kultúrneho a divadelného života. Ako priority na rok 2022 sa stanovujú rekonštrukcia priestorov divadelného štúdia, tak aby zodpovedalo elementárnym podmienkam, stanoveným na divadelnú tvorbu a jej prezentáciu; podobne, v roku 2022 by sa mali vymeniť aj vchodové dvere a okná na budove SD – ich dezolátny stav odpudivo pôsobí na každého návštevníka SD. V neposlednom rade sa v roku 2022 plánuje aj s vybudovaním divadelnej kaviarne, ako priestoru na spoločenskú, umeleckú a divadelnú komunikáciu, ktorá v prostredí mesta neuveriteľne chýba. V perspektíve ďalšieho obdobia sa plánuje s rekonštrukciou budovy pokračovať – najmä priestorov foyeru, ktorý je v katastrofálnom stave a je potrebná súrna obnova a záchrana tohto priestoru.

Prílohy:

Grafy

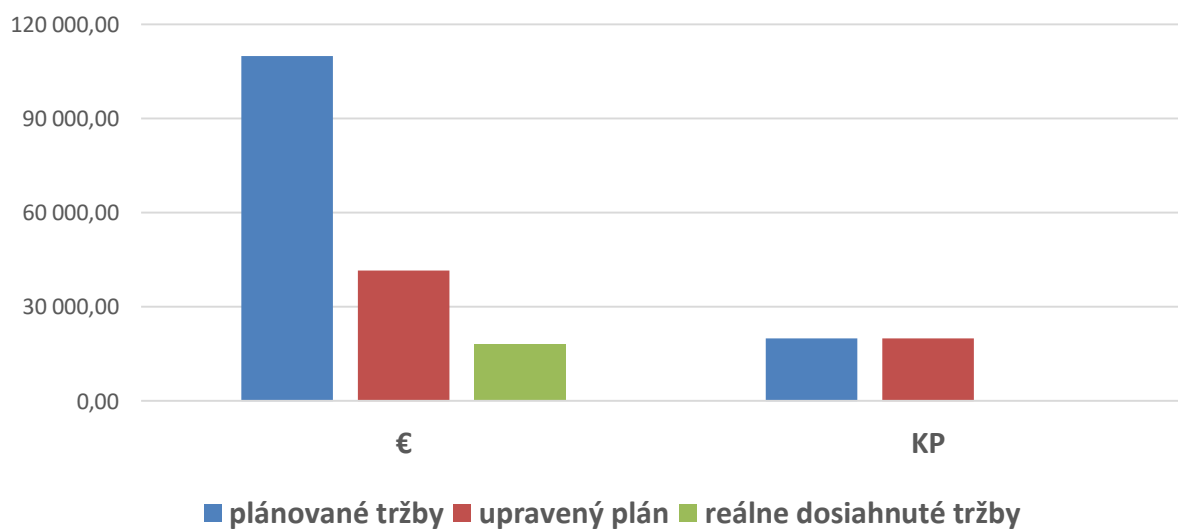
Mediálna odozva

Organizačná štruktúra

TRŽBY Z PREDAJA DIVADELNÝCH PREDSTAVENÍ 2021

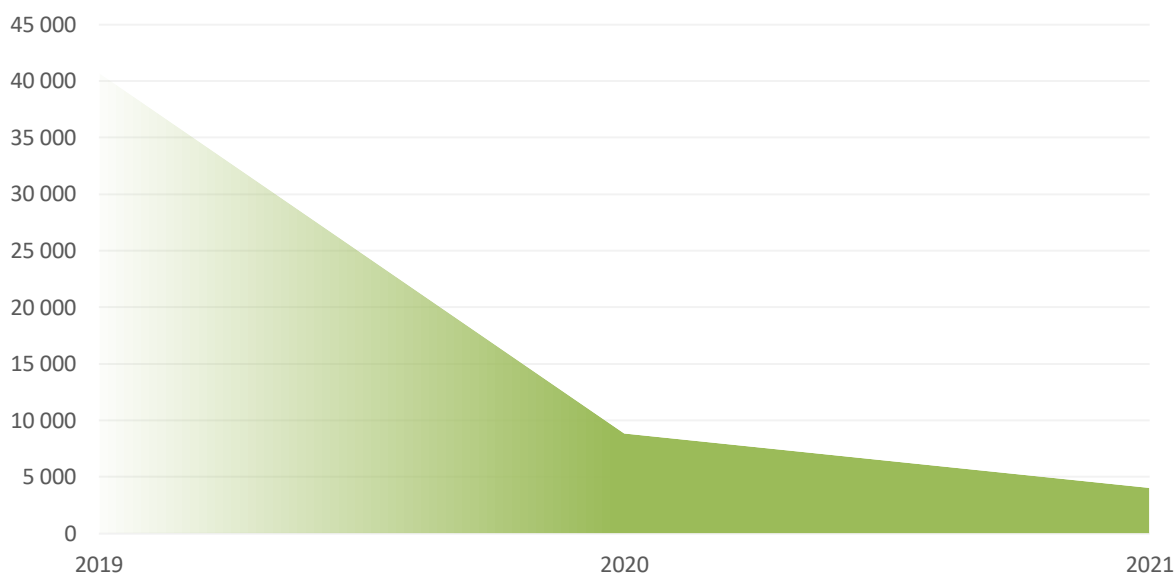

Tržby z predaja divadelných predstavení - plán/ skutočnosť

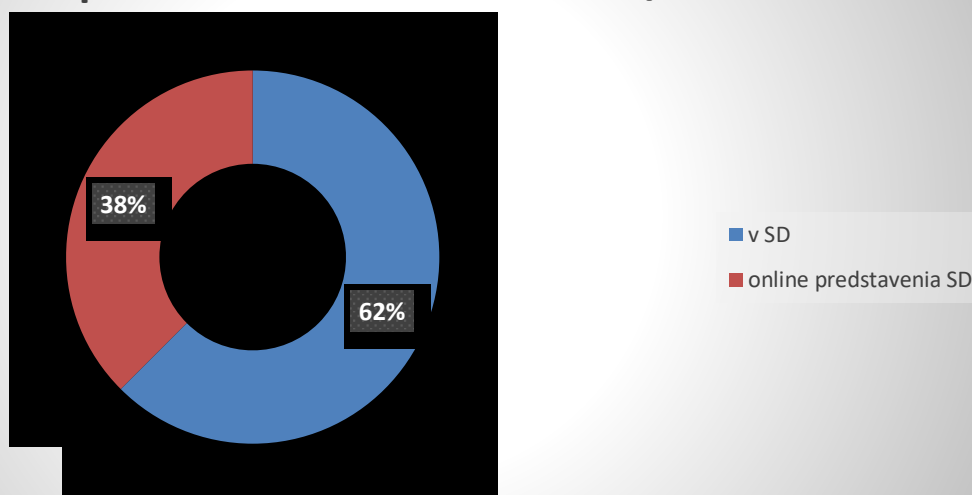
POČET DIVÁKOV NA PREDSTAVENIACH SD ZA ROK 2021

POČET PREDSTAVENÍ SD ZA ROK 2021

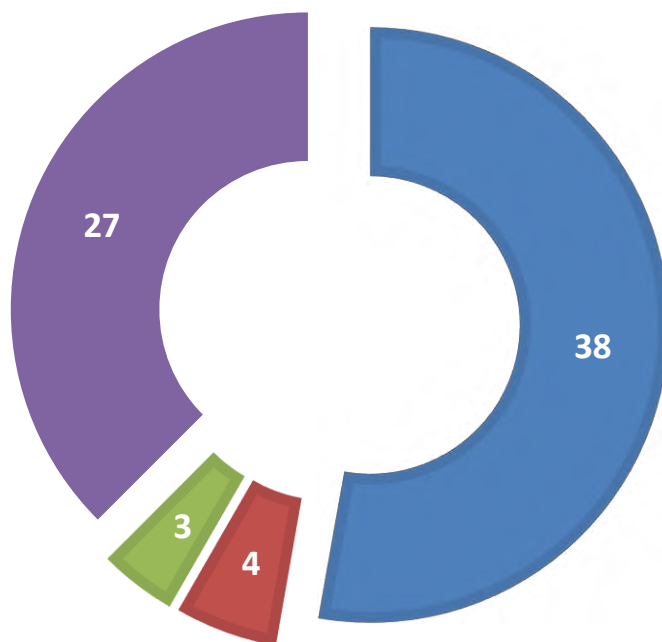

Počet predstavení za rok 2021 v SD/ ONLINE

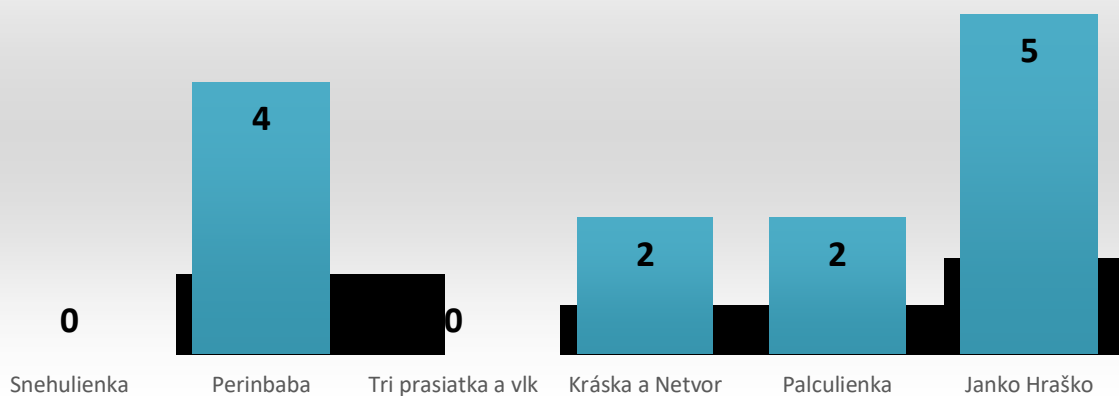

ŠTRUKTÚRA PREDSTAVENÍ SD 2021

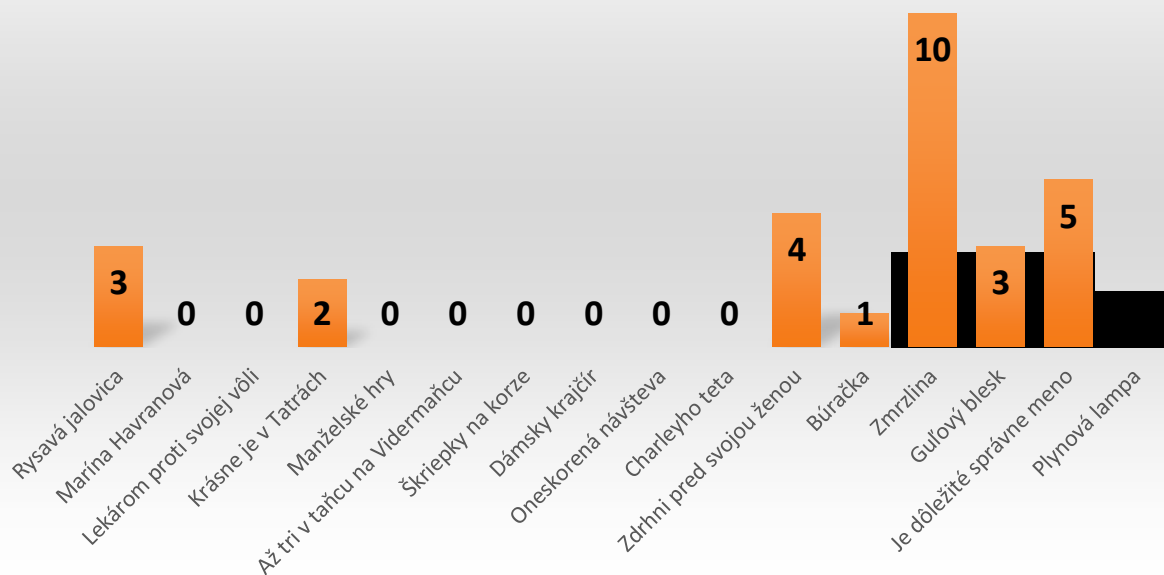
■ veľká scéna ■ štúdio ■ zájazdy ■ online

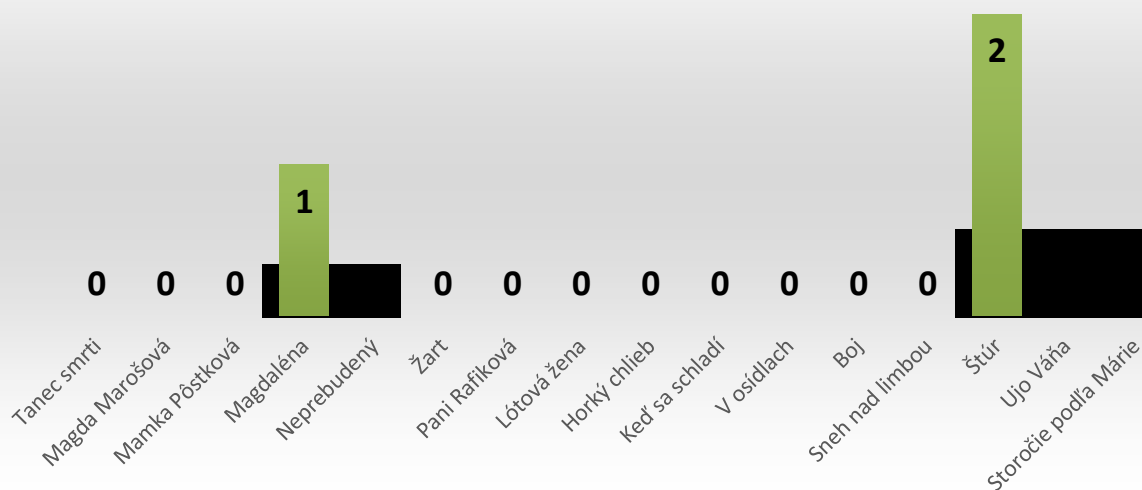
Počet repríz titulov pre deti a mládež za rok 2021

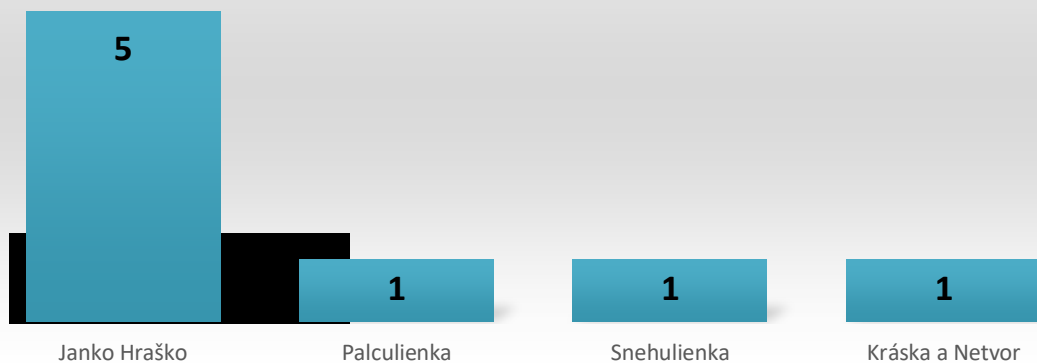
Počet repríz titulov pre dospelého diváka za rok 2021

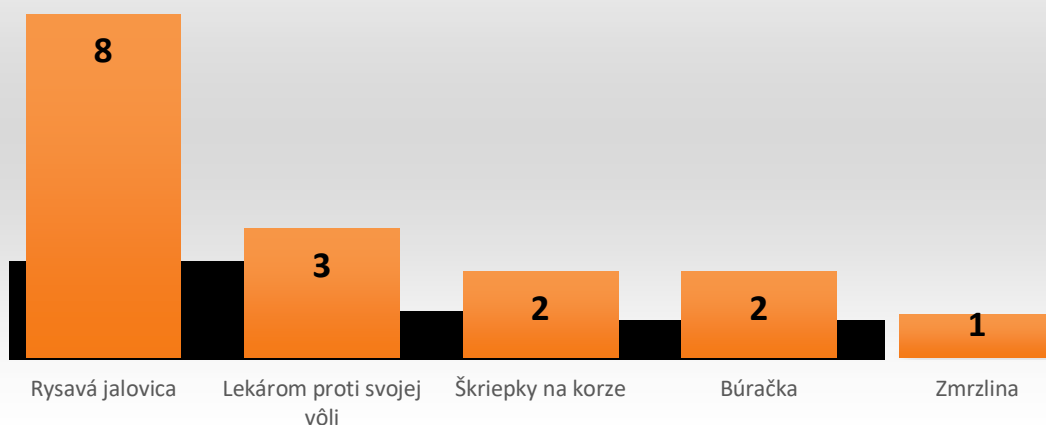
Počet repríz Štúdiových hier za rok 2021

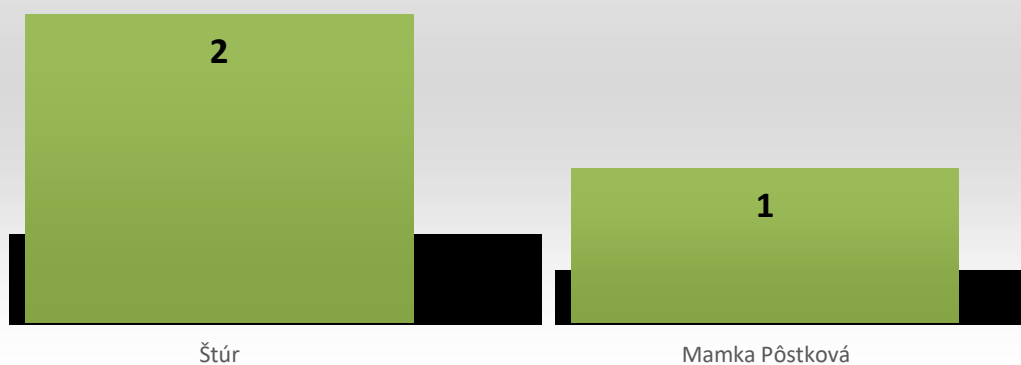
Počet repríz titulov pre deti a mládež za rok 2021- ONLINE

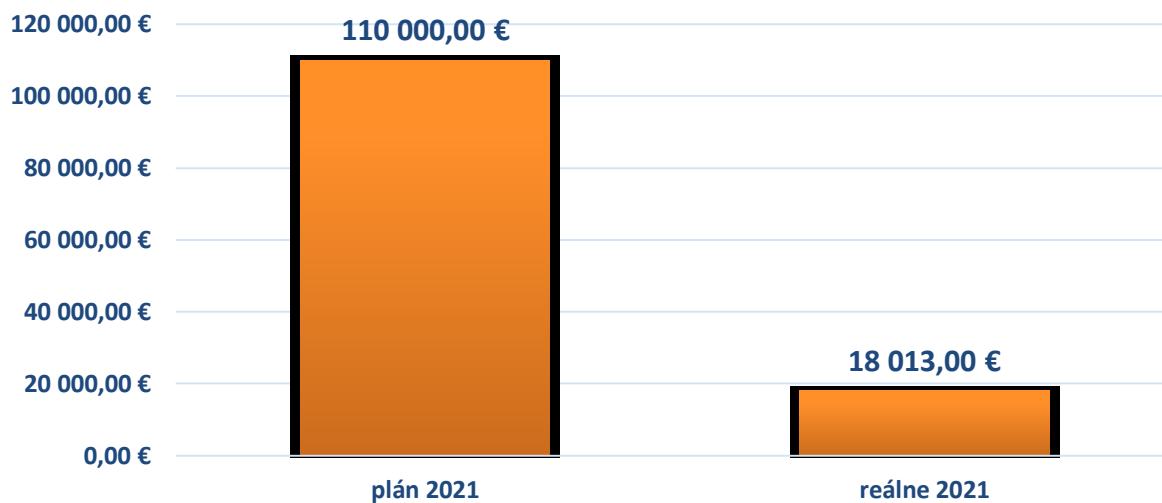
Počet repríz titulov pre dospelého diváka za rok 2021 - ONLINE

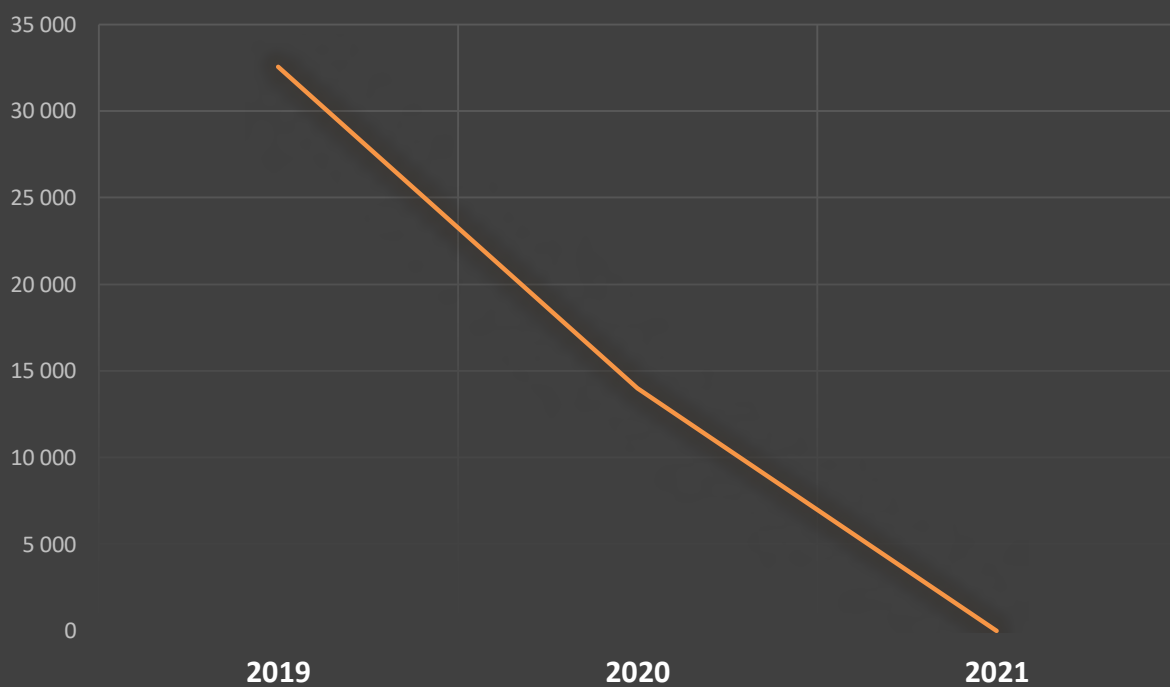
Počet repríz Štúdiových hier za rok 2021 - ONLINE

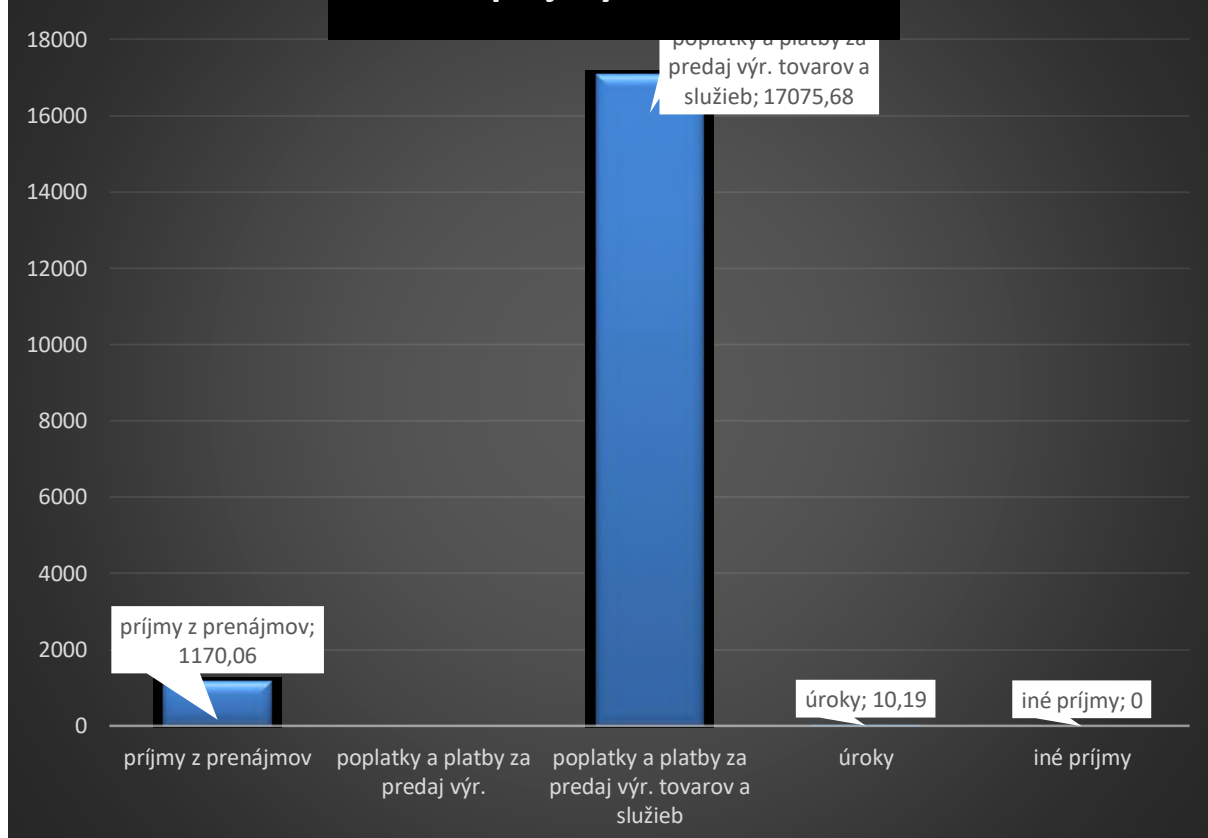
Plánované tržby vs. reálne tržby 2021

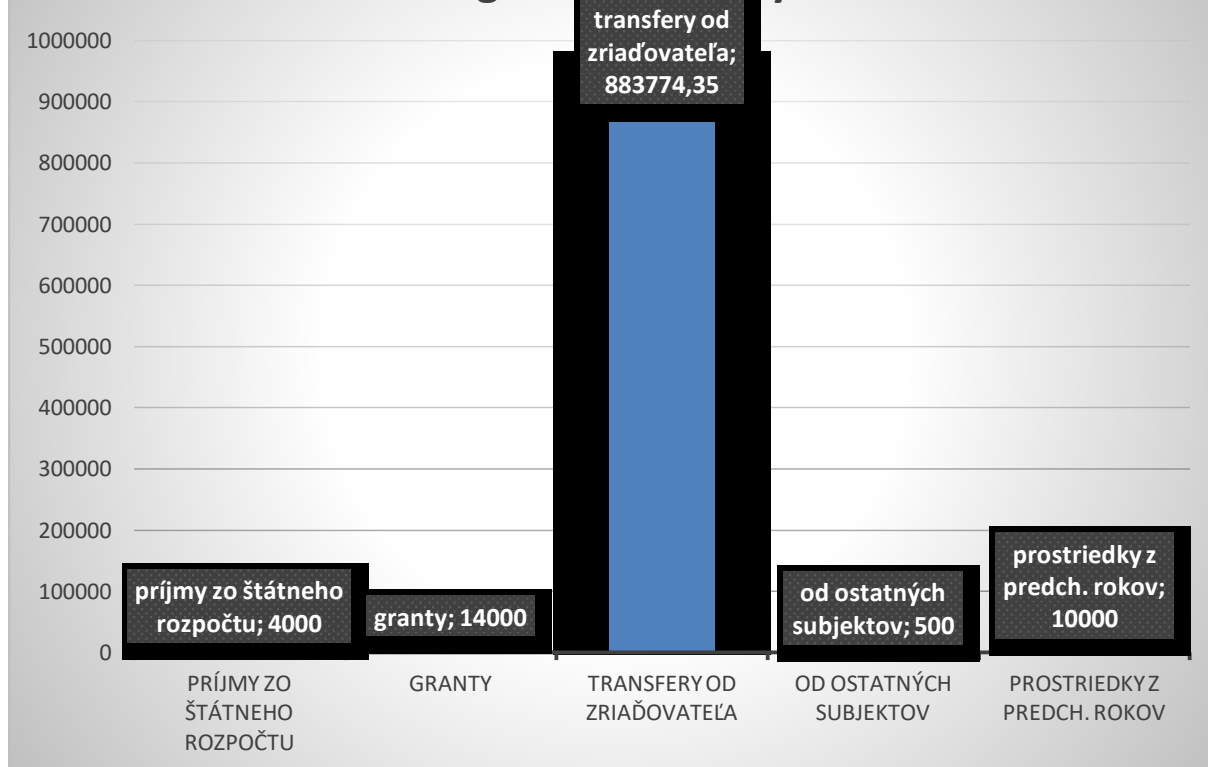
Výber KP za obdobie rokov 2019 - 2021

Bežné príjmy v roku 2021

Transferové a grantové príjmy za rok 2021

Matúš Marcinčin
divadelný publicista

Vtedy sme boli Slovákmi naposledy (O malej rozkošnej krajine)

Na diaľnici neďaleko Spišského Štvrtka – len niečo viac ako desať kilometrov od Spišskej Novej Vsi – sa 20. apríla 2017 stala veľká dopravná nehoda. Pri tejto hromadnej zrážke bolo poškodených päťdesiat áut a zranilo sa dvadsaťštyri ľudí. Cesta ostala aj v dôsledku nepriaznivého počasia uzatvorená viac než dvadsaťštyri hodín. Čaro náhody chcelo, že po štyroch rokoch takmer na deň presne uviedlo Spišské divadlo premiéru tragikomédie súčasného maďarského autora Györgyho Spiróa Búračka.

Spisovateľ, dramatik a literárny vedec Spiró hru napísal potom, čo sám zapríčinil autonehodu v Budapešti. Jeho dramatický text získal ocenenie Najlepšia nová maďarská dráma roku 2004. Realizačný tím upravil Spiróovu hru pre slovenského diváka.

Režisér Karol Rédlí s dramaturgičkou Magdalénou Žiakovou, ktorí pre potreby spišskonovoveskej inscenácie text upravovali, v prvom rade značne skrátený originál konkretizovali a naturalizovali. Týka sa to tak miesta dramatického sujetu, ako aj množstva motívov a iných vecí. Z pohľadu lokácie všeobecne maďarské mesto nahradili – bez toho, aby to bolo priamo pomenované – Košicami. Komplikovaná mnohonásobná križovatka na neprehľadnom Festivalovom námestí, do ktorého z kopca ústi

28 štvorprúdová Trieda SNP a ktoré je popretínané

György Spiró
BÚRAČKA

električkovými traťami, bola spolu s neďalekým amfiteátrom dobrou voľbou. Na jednej strane je to šikovné riešenie aj z pohľadu pravidelných hostovaní Spišského divadla vo východoslovenskej metropole; na druhej strane však vzbudzuje otázky, či by nároky hry neunesli aj spišskonovoveské reálie.

Tento priestor však inscenátori ukryli do replík postáv a nezaťažili ním samotnú scénu. Tú tvorí niekoľko nabúraných áut, reprezentovaných časťami karosérií, medzi ktorými majú svoje miesto aj betónové zvodidlá. Z ľavej strany sa to začína starým favoritom (KE 274 ZC), pokračuje novšími škodovkami (dve fabie – SN), na pravej strane sa to končí drahým béemvčekom (KE 933 YZ). Jasné usporiadanie osobných vozidiel vzostupne podľa ceny akoby chcelo napovedať, kto nesie hlavnú zodpovednosť za to, že naša spoločnosť

BÚRAČKA
— V. Kleščová,
K. Kotarbová
foto P. Furík

BÚRAČKA
— M. Brozmanová,
M. Dzurík
foto P. Furík

„nabúrara“. Situácia sa dá, samozrejme, čítať aj tak, že menej majetní (vyhýbajúc sa pejoratívnemu označeniu „obyčajní ľudia“) doplácajú na bohatých a ich riskantnú jazdu (životom). Autá s košíckymi ešpézetkami patria dvom rôznym typom slovenských rýchlozbohatlíkov (tepláky vs. tesiláky), tie z okresu Spišská Nová Ves zasa jednoduchým ľuďom, ktorí prišli do krajského mesta.

Na stene za hercami sú zoradené nad sebou najprv vľavo čelné svetlá automobilov, potom vpravo zasa zadné, čo evokuje pohľad na protismerné prúdy cesty zvažujúcej sa z kopca dolu na námestie. Zažatie svetiel v závere inscenácie je jednoznačným signálom, že prešiel celý deň a s hromadnou haváriou stále nikto nič nespravil.

„
Realizačný
tím upravil
Spiróovu hru
pre slovenského
diváka.
“

Slovenskí tvorcovia si pre svoj koncept zvolili roky 2004 až 2007, teda čas, keď už naša krajina mala mečiarizmus aspoň naoko bezpečne za sebou, no ešte si so sebou niesla primitívnu mentalitu, s ktorou prišli divoké deväťdesiate roky, cynická privatizácia, ošial' z kapitalizmu a opojenie konzumom. Korene toho, čo tu máme dnes rozrastené ako nepreniknuteľnú džungľu, ktorá divokou vegetáciou premieňa civilizáciu na zarastené ruiny. Táto doba zrodila generáciu, ktorá nemohla Slovensko vnímať ako vlasť, ale len ako korisť, o ktorú sa treba trhať. Flagrantne na to poukazuje signifikantná replika jednej z postáv Spiróovej hry, Podnikateľa: „Kto sa nechá, toho odrú, či je to žena a či chlap, bez rozdielu, to je Darwinova evolúcia,

recenzia

maličká...“ K tomu si prirátajme vstup do Európskej únie, Schengen, prvé mobility s internetom a pod. Hromadná nehoda si však nevyberá a spojí ľudí všetkých možných typov a všetkých sociálnych vrstiev. Vo svojom uponáhľanom živote zrazu nabúrajú a sú nútení dobrovoľne zastať, vystúpiť z rýchlovaku a byť aspoň na chvíľu sami sebou. Ako čaro náhodného sa priam sama núka krásna analógia Spírdovej staršej hry so situáciou človeka, ktorý začiatkom roka 2020 nabúral pre malý neviditeľný vírus, chtiac-nechtiac musel zastať a skloniť svoju pyšnú hlavu pred tým, čo ho presahuje a čo napriek svojej bahorovnosti nevie ovplyvniť. V jednom rapovom songu ešte z prvej vlny koronavírusu na Slovensku sa o tejto „búračke“ spieva: „Svet zastavil, aby ochalil, čo je v nás.“ Táto spojitosť bola silnejšia o to viac, že aj premiéra sa v dôsledku pandémie covidu konala len v online forme.

V tejto súvislosti vyznieva zaujímavý fakt, že spíšskonovoveskí tvorovia posunuli do inej roviny aj názov hry. Od pôvodného významu maďarského slova „koccanás“, čo môžeme preložiť ako „túknutie“ alebo „cinknutie“, prešli k markantnému a expresívnejšiemu „búračka“, akoby chceli zdôrazniť, že tu nejde iba o akýsi poškrabaný lak na kapote, ale že človek naozaj nabúral, keď išiel rýchlo a zhesilo.

Takto sa napokon začína aj samotná inscenácia. Bez lacných trikov a efektov, ktoré by mohli evokovať hromadnú nehodu. Režisér Karol Rédlí začiatok postavil svižne a vo veľmi dobrom tempe vo chvíli tesne po nešťastnej udalosti, teda v situácii, keď sa nekontrolovateľne prejavili emócie účastníkov havárie. A to je pre každého režiséra vďačná situácia, pričom treba zdôrazniť, že Rédlí ju uchopil naozaj pôsobivým spôsobom, čomu pomohla aj dobre zvolená hudba Martina Christova. Prepracovaný úvod (ktorý sa v závereopakoval a vytvoril tak rámcovú kompozíciu)

30 v každom prípade pozitívne prekvapil.

BÚRAČKA
— F. Štrba, A. Herich,
J. Novysedlák,
M. Brozmanová
foto P. Furík

Jednotlivé postavy sa predstavujú a vzájomne vyhraňujú, dovtedy cudzí ľudia sa z ničoho nič dostávajú do nečakaných vzťahov, musia čeliť nepredpokladaným situáciám. Shakespearovsky povedané „čas vyšínul sa“ a zrazu každý stojí zoči-voči potrebe improvizácie, spontánneho konania obnažujúceho charaktery. Tie sú dôležitejšie než dej na scéne, ktorý je v skutočnosti nepodstatný.

V pamäti rozhodne utkvie Podnikateľ (Marek Lupták), šófer starého favorita. Jeho zelenej športovej súprave značky Adidas chýbal už len ten povestný štvrtý prúžok (keby bola ešte i šuštiaková, bola by to fantázia). Jednoznačne vycareným doplnkom bola uňho ľadvinka plná všakovakých mobilov. Táto podnikateľská šťuka bola pripravená za každých okolností bez akýchkoľvek zábran, no zato vždy s (lepkavou) dobrou náladou využiť každú chvíľu na zarabanie peňazí. Vďaka osobnostnej dravosti a túžbe po zisku sa najrýchlejšie zo všetkých otriasol z nehody a prakticky hneď bol pripravený využiť aj túto situáciu vo svoj prospech. Svoj podnikateľský úspech založil na jedinom princípe – totálnom „odrbávaní“ všetkých, čomu dal Lupták, ktorý si túto rolu vyslovene užíval, bravúrný výraz. Pritom mal

„
V pamäti
rozhodne utkvie
Podnikateľ
(Marek Lupták),
šofér starého
favorita.
“

BÚRAČKA
— J. Novýsedlák,
V. Kleščová
foto P. Furík

recenzia

spomedzi všetkých hercov azda najnáročnejšiu úlohu – presvedčiť diváka, že nápad otvoriť bufet priamo na kapote jedného z havarovaných áut vôbec nie je absurdný, práve naopak – je tou najprírodzenejšou verou, ktorá sa dá v tejto situácii urobiť.

Oproti originalite postavy Podnikateľa trochu konvenčnejšie pôsobili Žena (Denisa Macalová Ďuratná) a Muž (Mikuláš Macala), no obaja sa dokázali veľmi dobre vyrovnat' s touto miernou nevýhodou svojich rol a vyvažovať

na scéne postavu extrovertného Podnikateľa. On bol rýchlokvasený manažér z veľkého mesta, dvakrát rozvedený. Ona zasa slobodná matka z malomesta, ktorá išla na konkurz práve k dotyčnému pánovi (čo zistili až neskôr). Spiró balansoval na hrane gýča, no tento vzťah zvládol, sproblematizoval ho a vyhol sa aj šťastnému koncu.

Túto vzájomne vyváženú trojicu dopĺňalo panoptikum rôznych postáv a postavičiek, ktoré prichádzali a odchádzali (na scéne sa vystrieda

BÚRAČKA

— M. Lupták, M. Macala,
K. Kotarbová
foto P. Furík

Najsuggestívnejšie
pôsobila scéna,
keď z amfiteátra
bolo počuť reprízu
záveru zo slávneho
hokejového
finále z roku 2002
v Göteborgu
s Bondrovým
zlatým gólom.

dohromady 23 postáv). Veľmi dobre napríklad pôsobil Kračas (Adam Herich), mladý burzový špekulant či Kamionista (Mikuláš Dzurík). Obom sa podarilo vytvoriť živé a jedinečné postavy. Ľudsky najvyretejšie pôsobil Bezdomovec (Filip Štrba), ktorý bol zahráný s citom a bez páťosu či falošnej idealizácie. Trochu viac práce si vyžadovalo stvárnenie dvojice policajtov (Jozef Novyosedlák, Veronika Kleščová), aby sa mohli vyhnúť svojom miestami klišeovitému zobrazeniu či ošúchaným humorným prvkom. Vyslovene rušivo pôsobila iba nepochopiteľne preafektovaná Urodzená (Kristína Kotarbová). Poznajúc aj iné inscenácie Spišského divadla treba vysloviť veľké uznanie Karolovi Rédlimu, že prakticky pri každom hercovi sa mu podarilo dostať ho v rámci jeho roly do viac-menej prirodzenej, nenútenej polohy. Zároveň herci spolu vytvorili vskutku kompaktný kolektívny výkon. Silnou stránkou inscenácie je práve jej dobre zvládnutá réžia. Škoda len, že sa Rédlimu nepodarilo udržať úroveň z úvodu, že niekedy siahol po lacných riešeniach (napr. obohraná klauniáda s nosidlami). Všetko to však ostalo ešte v žánrovej norme.

Príjemným osviežením boli aj vstupy Stareny (hostujúca Anna Kačárová), ktorá do inscenácie zasahovala z balkóna a komunikáciou v spišskom nárečí jej dala ďalší sociálny rozmer. Tu sa popri všetkých úpravách priam žiadalo využiť ďalšie typické reálie, ktoré majú spoločné aj Košice, aj Spiš, no humoru postaveného na etnických stereotypoch sme sa necočkali. Komický úspech a zdesenie strážcov politickej korektnosti by boli zaručené. Samotná komediálnosť inscenácie pritom ešte len podstúpi skúšku divákov. Až naživo sa ukáže (ne)funkčnosť komických prvkov. Z pohľadu spätnej väzby môže byť prázdne hladisko zvlášť pri (tragi)komédií veľmi zradné.

Tragikomédia je najrozumnejší kompromis pre repertoár divadla takéhoto typu – doplní komédiu o prvky, ktoré jej dajú hĺbku. V tomto

případe mali niektoré z postáv svoju „vážnu“ chvíľu, keď vyslovili repliku so silným posolstvom.

Takým boli napríklad slová Obhajkyne, ktorá asistovala pri nečakanom (a nakoniec tragickom) pôrode dvojčiek: „Prvé dieťa už začalo vychádzať, bolo vidno hlavičku, ale nevládalo ísť ďalej... Určite ho druhé dieťa ťahalo späť, aby sa nenarodilo ako prvé! Držalo ho za členok a ťahalo! Dnes to tak chodí! Už v maternici!“ Podobne na zamyslenie pozbýva aj Mužov (možno príliš priamočiary) prehovor z úvodu hry: „Sme zatvorení v pohyblivých truhlách, strávime v nich pol života, uháňame ako besní a ani si neuvedomujeme, čo sa deje vďaka nám. A tomu sa hovorí pokrok.“ V úplnom závere, tesne predtým, než sa nanovo rozbehne život všetkých postáv na plný plyn a ešte trochu viac, Bezdomovec zdvihne zo zeme leták a prečíta poslednú repliku predstavenia: „Spoznajte malebné srdce Európy – Slovensko.“

Najsuggestívnejšie pôsobila scéna, keď z amfiteátra bolo počuť reprízu záveru zo slávneho hokejového finále z roku 2002 v Göteborgu s Bondrovým zlatým gólom. Komentátorove slová z posledných dvoch minút finálového zápasu niektorí poznáme naspamäť. Skvelý ťah upravovateľov predlohy. Tie emócie sa nedajú zabudnúť. O to viac potom rezonuje Podnikateľova veta: „Vtedy sme boli Slovákmi naposledy! Čo sme odvtedy? Nič! Otrci, otraci sveta!“

Gy. Spiró: *Búračka*

preklad, úprava a réžia K. Rédlí dramaturgia a úprava M. Žiaková scéna a kostýmy M. Bažová hudba M. Christov asistent réžie A. Herich úprávkujú M. Macalá, D. Macalová Ľuratná, F. Štrba, A. Herich, M. Lupták, J. Novyosedlák, M. Brozmanová, V. Kleščová, K. Kotarbová, M. Dzurík, P. Gmuca, Anna Kačárová a. h. online premiéra 16. apríl 2021, Spišské divadlo, Spišská Nová Ves

----- Skladať vedomosti o osobnosti ako Rubikovu kocku

Karola Horáka poznáme najmä ako autora inklinujúceho k témam o silných osobnostiach, resp. udalostiach našich dejín, v ktorých rovnako ako veľké postavy majú svoje miesto obyčajní ľudia, cez ktorých sa dozvedáme o súdobej spoločenskej, ale aj politickej či historickej situácii. Jeho texty ako *Apokalypsa podľa Janka Kráľa*, *Nové pokušenie Antona*, *...príď kráľovstvo tvoje* či *Prorok Štúr a jeho tiene* sú silnou erudovanou a experimentujúcou autorskou výpoveďou, ktorá zakaždým ponúkne neklíšiovitý obraz o živote a zmýšľaní daných postáv.

Hra *Štúr* je akýmsi prierezom viacerých Horákových diel, v ktorom dominuje text *Prorok Štúr a jeho tiene*. Ocitáme sa na jednej z posledných skúšok divadelnej inscenácie o Ľudovítovi Štúrovi, na ktorej je zatiaľ prítomný len predstaviteľ hlavnej postavy. Ten sa pri čakaní na ostatných dá do reči so vševediacim šepkárom a cez túto hru na divadlo sa dozvedáme nielen o zásadných udalostiach v Štúrovom živote, jeho vzťahu so spolupútnikmi, ale aj o jeho mizogýnii, ktorá zjavne pramenila v sebaobetovaní sa službe pre národ. Štúr je zároveň aj hrou o vzniku divadelného diela, v ktorom inscenátori nachádzajú syntézu viacerých rovnocenných zložiek. Komornosť a intímnosť Štúdia Spišského divadla dovoľuje divákovi zblízka sledovať proces tvorby i vývoja postavy. V inscenácii sú prítomné aj typicky „horákovské“ motívy pokušiteľa, tajomnej neznámej, národovectva, erotiky a pod. Skúška v divadle s prerušeniami i nedorozumeniami asocjuje životné skúšky samotného Štúra a následne i výzvy, vzlety a pády slovenského národa, kde zlyhanie je rovnako nevyhnutné ako úspech.

Režisér Michal Babiak príbeh rozmiestnil do dvoch priestorov. Primárny je v strede medzi divákmi – stojí tam 50 praktikábel, pri/na ktorom sa odohráva Štúrov príbeh.

foto P. Furík

Tým druhým je javisko, ktoré patrí zväčša ostatným dvom hercom a predstavuje zákulisie divadla i revolučnej politiky. Babiak kladie dôraz na herectvo s mnohými strihmi, scudzovaním i refrénom v podobe zásadných Štúrových myšlienok a vyhlásení. A hoci penzum faktov je obsiahle, inscenácia nepôsobí didakticky – naopak, prostredníctvom mozaikovitej skladby vytvára obraz o Štúrovi, jeho dobe, príčinách a dôsledkoch rozhodnutí.

Režisér do inscenácie obsadil nových členov súboru, s ktorými veľmi presne a detailne rozkrýval jednotlivé vrstvy príbehu. Filip Štrba v postave Herca bol spoiatku neistý, ale spolu s jeho osmelením sa odhalili aj jeho herecké zručnosti. Šepkára hral Pavol Gmuca a v herecky vďačnejšej pozícii plasticky stvárnil aj viac ako desiatku postáv. Kristína Kotarbová dokázala postavy žien Štúrovho života stvárniť v rôznych odtieňoch, aj keď o niekoľkých interpretáciách, čo sa týka historickej vernosti, by sa dalo polemizovať. Hudba Martina Husovského roztvára motívy národných i uhorských nápevov a rovnako náznakov pôsobia aj choreografické kúsky Viliama Mikulu.

Štúr má v sérii inscenácií určených prednostne pre školy vďaka silnému textovému základu, prístupnému spracovaniu a uveriteľným hereckým výkonom potenciál osloviť nielen stredoškolské publikum.

K. Horák: *Štúr*

réžia M. Babiak dramaturgia D. Mališ scéna a kostýmy

J. Valek hudba M. Husovský choreografia V. Mikula

účinkujú F. Štrba, P. Gmuca, K. Kotarbová

premiéra 2. júl 2021, Štúdio Spišského divadla v Spišskej Novej Vsi

Organizačná štruktúra Spišského divadla

Úseky divadla:

1. Úsek riaditeľa	schéma č. 1
2. Ekonomický úsek	schéma č. 2
3. Úsek marketingu a prevádzky	schéma č. 3
4. Technický úsek	schéma č. 4
5. Umelecký súbor	schéma č. 5

Schéma č. 1:

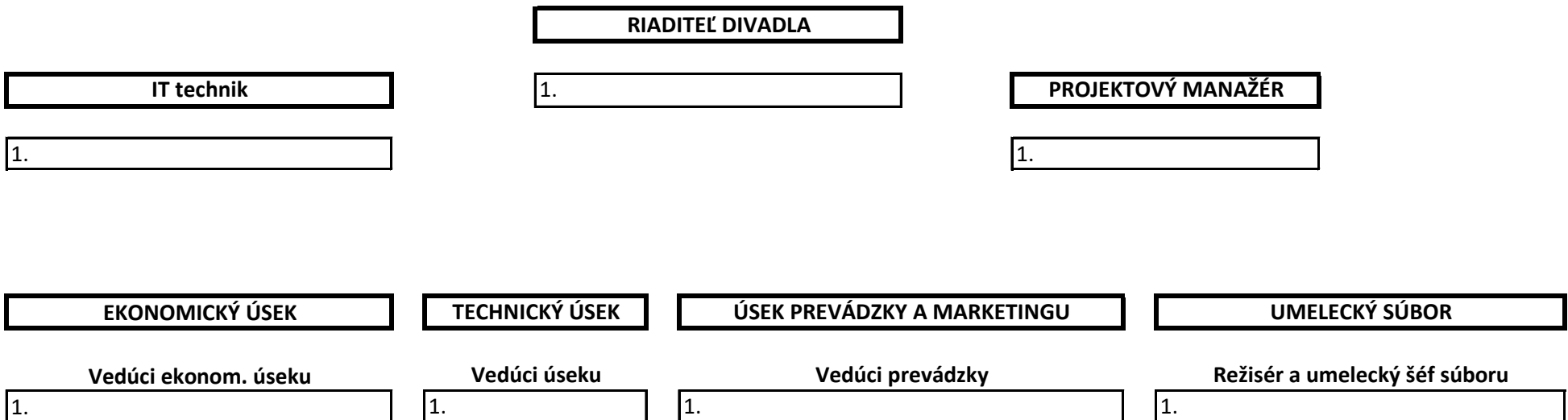

Schéma č. 2:

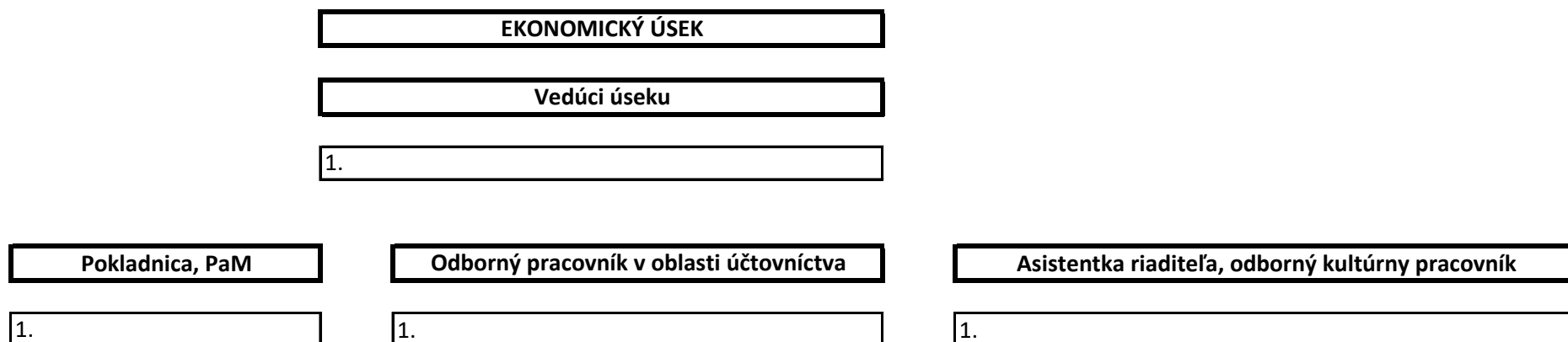

Schéma č. 3:

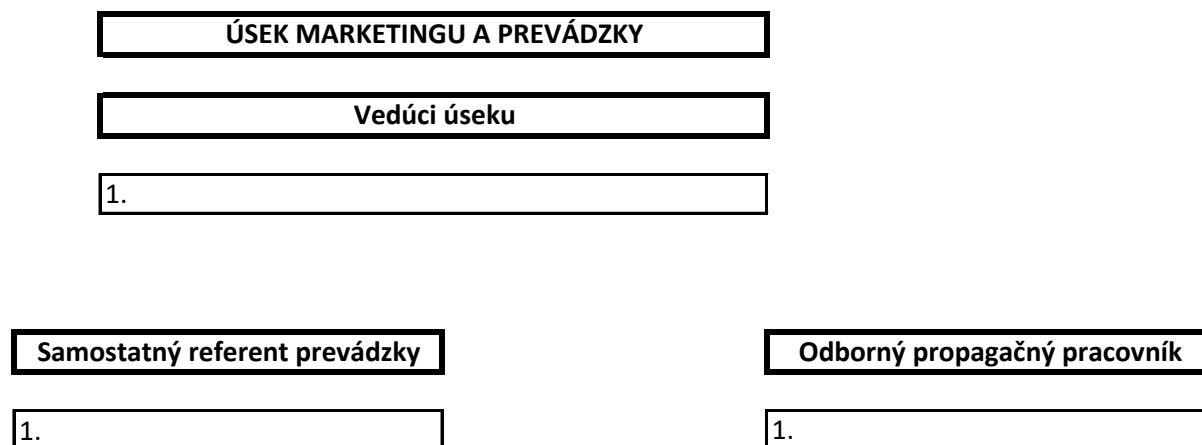

Schéma č. 4:

TECHNICKÝ ÚSEK
Vedúci úseku
1.

Upratovačky	Informátorky	Garderobiérka	Zvukár	Rekvizitár/ka	Osvetľovač
1.	1.	1.	1.	1.	1.
2.	2.	2.	2.	2.	2.

Stavači scénických dekorácii	Maskérka
1. stavač/vodič	1.
2. stavač/vodič	
3. stavač/osvetľovač	
4. stavač	
5. stavač	
6. stavač	

Schéma č. 5:

